

SİGORTACILIK KANUNU

Kanun Numarası

: 5684

Kabul Tarihi

: 3/6/2007

Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 14/6/2007

Sayı : 26552

Yayımlandığı Düstur

: Tertip : 5

Cilt : 46

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı, ülkemiz sigortacılığının geliştirilmesini sağlamak, sigorta sözleşmesinde yer alan kişilerin hak ve menfaatlerini korumak ve sigortacılık sektörünün güvenli ve istikrarlı bir ortamda etkin bir şekilde çalışmasını temin etmek üzere bu Kanuna tâbi kişi ve kuruluşların, faaliyete başlama, teşkilât, yönetim, çalışma esas ve usûlleri ile faaliyetlerinin sona ermesi ve denetlenmesine ilişkin hususlar ve sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıkların çözümlenmesine yönelik olarak sigorta tahkim sistemi ile ilgili usûl ve esasları düzenlemektir.

(2) Türkiye'de faaliyet gösteren sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği, aracılıar, aktüerler ile sigorta eksperleri bu Kanun hükümlerine tâbidir.¹

(3) Sosyal güvenlik kurumları, Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi ile bu Kanunun denetimle ilgili hükümleri hariç olmak üzere özel kanunlarına göre sigortacılık faaliyetinde bulunan diğer kuruluşlar bu Kanun kapsamında değildir.

Tanımlar²

MADDE 2 – (1) Bu Kanunda geçen;

- a) Aktüer: Sigortacılık teknigi ile buna ilişkin yatırım, finansman ve demografi konularında olasılık ve istatistik teorilerini uygulayarak, yasal düzenlemelere uygun prim, karşılık ve kâr paylarını hesaplayan, tarife ve teknik esasları hazırlayan kişiyi,
- b) Aracı: Sigorta acentesi ve brokeri,
- c) Bakan: Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanı,
- ç) (Değişik: 13/6/2012-6327/47 md.) Birlik: Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliğini,
- d) Broker: Sigorta veya reasürans sözleşmesi yaptırmak isteyenleri temsil ederek, bu sözleşmelerin yaptırılacağı şirketlerin seçiminde tamamen tarafsız ve bağımsız davranışarak ve teminat almak isteyen kişilerin hak ve menfaatlerini gözterek sözleşmelerin akdinden önceki hazırlık çalışmalarını yürütmemi ve gerektiğinde sözleşmelerin uygulanmasında veya tazminatın tahsilinde yardımcı olmayı meslek edinen kişiyi,

¹ 13/6/2012 tarihli ve 6327 sayılı Kanunun 46 nci maddesiyle, bu fikrada yer alan "Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği" ibaresi "Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

² 13/6/2012 tarihli ve 6327 sayılı Kanunun 47 nci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasının (d) bendinden sonra gelmek üzere (e) bendi eklenmiş, diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

e) (Ek: 13/6/2012-6327/47 md.) Destek hizmeti kuruluşu: Bu Kanun kapsamındaki kuruluşlara, faaliyet alanlarıyla ilgili konularda yardımcı veya tamamlayıcı nitelikte hizmet veren kuruluşları,

f) Hesap: Güvence Hesabını,

g) İş planı: Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin kuruluş amacı ile en az ilk üç yıldaki faaliyetlerine ilişkin tahminlerini ve yükümlülüklerini sürekli olarak yerine getirebileceğini ayrıntılı bir şekilde ortaya koyan planı,

ğ) Komisyon: Sigorta Tahkim Komisyonunu,

h) (Değişik: 13/6/2012-6327/47 md.) Levha: Türkiye'de faaliyette bulunan sigorta şirketleri, reasürans şirketleri ile 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununa göre kurulan emeklilik şirketleri için Birlik tarafından, sigorta eksperleri ve sigorta acenteleri için ise Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından ayrı ayrı düzenlenecek faal olarak çalışanlara ilişkin kayıtları gösterir levhaları,

i) Liste: Sigorta hakemleri listesini,

j) (Değişik: 13/6/2012-6327/47 md.) Minimum garanti fonu: Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri için gerekli özsermayenin en az üçte birine denk düşen tutarı,

k) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,

l) Özkaynak: Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin ödenmiş veya Türkiye'ye ayrılmış sermayeleri, her türlü yedek akçeleri, yeniden değerleme fonu, dağıtılmamış kâr, kâr ve sermaye yedekleri ile Müsteşarlıkça uygun görülecek sermaye benzeri kaynaklar ve diğer kaynaklardan varsa bilanço zararı ile Müsteşarlıkça uygun görülecek diğer değerlerin düşülmesinden sonra bulunan tutarı,

m) Reasürans şirketi: Türkiye'de kurulmuş reasürans şirketi ile yurt dışında kurulmuş reasürans şirketinin Türkiye'deki teşkilâtını,

n) Sigorta acentesi: Ticârî mümessil, ticârî vekil, satış memuru veya müstahdem gibi tâbi bir sıfatı olmaksızın bir sözleşmeye dayanarak muayyen bir yer veya bölge içinde daimî bir surette sigorta şirketlerinin nam ve hesabına sigorta sözleşmelerine aracılık etmeyi veya bunları sigorta şirketleri adına yapmayı meslek edinen, sözleşmenin akdinden önce hazırlık çalışmalarını yürüten ve sözleşmenin uygulanması ile tazminatın ödenmesinde yardımcı olan kişiyi,

o) Sigorta eksperi: Sigorta konusu risklerin gerçekleşmesi sonucunda ortaya çıkan kayıp ve hasarların miktarını, nedenlerini ve niteliklerini belirleyen ve mutabakatlı kıymet tespiti, ön ekspertiz ve hasar gözetimi gibi işleri mutat meslek olarak yapan tarafsız ve bağımsız kişiyi,

p) Sigorta hakemi: Sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler ile riski üstlenen taraf arasında sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıklarını çözen kişiyi,

q) Sigorta raportörü: Sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler ile riski üstlenen taraf arasında sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıkların çözümü amacıyla Komisyon'a intikal etmiş şikayetler üzerinde ön incelemeyi yapan kişiyi,

r) Sigorta şirketi: Türkiye'de kurulmuş sigorta şirketi ile yurt dışında kurulmuş sigorta

şirketinin Türkiye'deki teşkilâtını,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sigorta Şirketleri ve Reasürans Şirketleri

Sigorta şirketlerinin ve reasürans şirketlerinin kuruluşu

MADDE 3 – (1) Türkiye'de faaliyet gösterecek sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin anonim şirket veya kooperatif şeklinde kurulmuş olması şarttır. Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri, sigortacılık işlemleri ve bunlarla doğrudan bağlantısı bulunan işler dışında başka işe istigal edemez.

(2) Anonim şirket şeklinde kurulacak sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin;

a) Kurucularının;

1) Müflis veya konkordato ilan etmiş olmaması,

2) Bir sigorta veya reasürans şirketinin kurucusu veya ortağı olmanın gerektirdiği malî güce ve itibara sahip bulunması,

3) Tasfiyeye tâbi tutulan finansal kuruluşlarda ve hakkında 20 nci maddenin ikinci ve üçüncü fikrası hükümleri uygulanan şirketlerde oy hakkının ya da sermayesinin doğrudan veya dolaylı yüzde on ve daha fazla bir oranda veya bu oranın altında olsa bile denetim ve yönetime etkili olabilecek şekilde denetim ve yönetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren pay sahibi olmaması,

4) Taksirli suçlar hariç olmak üzere affa uğramış olsalar dahi süreli hapis veya sigortacılık mevzuatına aykırı hareketlerinden dolayı hapis veya birden fazla adlı para cezasına mahkûm edilmemiş yahut cezası ne olursa olsun basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, görevi kötüye kullanma gibi yüz kızartıcı suçlar ile kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, terörün finansmanı, Devlet sırlarını açığa vurma veya vergi kaçakçılığı suçlarından dolayı hükm giymemiş olması,³

5) Tüzel kişi olması halinde bu tüzel kişinin yönetim ve denetimine sahip kişilerin, malî güç dışında kurucularda aranan diğer şartları taşıması,

b) Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve halka açık anonim şirketlerde halka açık olan kısım hariç olmak üzere tamamının nama yazılı olması,

c) Bir holding bünyesinde faaliyet gösterecek olması halinde, holding şirketinin finansal durumunun da sigortacılık faaliyetlerini idame ettirmeye yeterli olması,

zorunludur.

(3) Üyeleri dışındaki kişilerle sigorta sözleşmesi yapmayan kooperatif şeklinde kurulan sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin;

a) Mütuel (karşılıklı) sigortacılık yapması,

³ 13/6/2012 tarihli ve 6327 sayılı Kanunun 48 inci maddesiyle, bu alt bentte yer alan "suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama," ibaresinden sonra gelmek üzere "terörün finansmanı," ibaresi eklenmiştir.

- b) Ortak sayısının ikiyüzden az olmaması,
- c) Yöneticilerine herhangi bir ayrıcalık vermemesi,
zorunludur.

(4) Kooperatiflerin, üyeleri dışındaki kişilerle sigorta sözleşmesi yapabilmesi, bu hususun ana sözleşmelerinde açıkça yer alması şartıyla Müsteşarlığın iznine tâbidir. Kooperatif üyeleri dışındaki kişilerle sigorta sözleşmesi yapılabilmesi için kooperatiflerin sermayelerini, Müsteşarlıkça belirlenecek miktara yükselten zorunludur.

(5) Yabancı sigorta şirketlerinin ve reasürans şirketlerinin Türkiye'de faaliyet göstermesine ilişkin usûl ve esaslar Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir.⁴

Sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin teşkilatı

MADDE 4 – (1) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin yönetim kurulları genel müdür dâhil beş kişiden, denetçiler ise iki kişiden az olamaz. Genel müdür, yönetim kurulunun doğal üyesidir.

(2) Yönetim kurulu üyelerinin malî güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan şartları taşıması; çoğunluğunun en az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş olması ve sigortacılık, iktisat, işletme, muhasebe, hukuk, maliye, matematik, istatistik, aktüerya veya mühendislik alanlarında en az üç yıl deneyimi olan kişilerden seçilmesi şarttır.

(3) Genel müdür ve yardımcılarının, malî güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan şartları taşıması, en az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş olması ve genel müdürlüğe atanacakların en az on yıl, sigortacılık veya sigortacılık tekniği ile ilgili konulardan sorumlu genel müdür yardımcılarına atanacakların yedi yıldan az olmamak üzere sigortacılık, iktisat, işletme, muhasebe, hukuk, maliye, matematik, istatistik, aktüerya veya mühendislik alanlarının en az birinde; diğer genel müdür yardımcılarına atanacakların da sorumlu olacakları alanda en az yedi yıl deneyim sahibi olması şarttır. Genel müdür yardımcılarından en az birinin sigortacılık veya sigortacılık tekniği ile ilgili konulardan sorumlu olması zorunludur.

(4) Murahhas üyelerin genel müdürde aranan şartları taşıması zorunludur.

(5) Başka unvanlarla istihdam edilseler dahi, yetki ve görevleri itibarıyla genel müdür yardımcısına denk veya daha üst konumlarda görev yapan diğer yöneticiler de genel müdür ve genel müdür yardımcılarına ilişkin hükümlere tâbidir.

(6) Denetçilerin, malî güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan şartları taşımaları, en az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş olmaları ve sigortacılık, iktisat, hukuk, maliye, işletme ve muhasebe alanlarında en az üç yıl deneyimi olan kişilerden seçilmesi şarttır.

(7) Sigorta veya reasürans şirketinin hâkim hissedarı tüzel kişilerin yönetim ve denetimine sahip kişilerde de, malî güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan şartlar aranır.

(8) **(Değişik: 13/6/2012-6327/49 md.)** Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri; tüm iş

⁴ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 182 nci maddesiyle bu fikrada yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

ve işlemlerinin, sigortacılık mevzuatı ve ilgili diğer mevzuata, şirketin iç yönetgeleri ile yönetim stratejisi ve politikalarına uygunluğunun sürekli kontrol edilmesi, denetlenmesi ile hata, hile ve usulsüzlüklerin tespiti ve önlenmesi amacıyla iç denetim ve risk yönetimini kapsayacak şekilde etkin bir iç kontrol sistemi kurmak zorundadır. Müsteşarlıkça belirlenen alanlarla sınırlı olmak üzere, iç kontrol sistemlerinin yürütülmesi dışarıdan hizmet alımı yoluyla da yapılabilir. İç kontrol sistemlerinin kurulmasına ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

Ruhsat

MADDE 5 – (1) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri, faaliyete geçebilmek için, faaliyet göstermek istedikleri her bir sigorta branşında Müsteşarlıktan ruhsat almak zorundadır. Alınan ruhsatlar, ticaret siciline tescil ve Ticaret Sicil Gazetesi ile Türkiye çapında dağıtıımı yapılan ve tiraj bakımından ilk on sırada yer alan günlük gazetelerden ikisinde ilan ettirilir.

(2) Sigorta şirketleri hayat ve hayatı sigorta gruplarından sadece birinde faaliyet gösterebilir. Bu gruplarda yer alan sigorta branşları Bakan tarafından belirlenir.

(3) Kuruluş işlemlerini tamamlayan ve ruhsat talebinde bulunan sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri, ödenmiş sermayelerini, ruhsat talep edilen sigorta branşları için öngörülen sermaye tutarları ile verilmek istenen teminatlara bağlı olarak, beş milyon Türk Lirasından az olmamak kaydıyla, Müsteşarlıkça belirlenecek miktaraya yükseltmek zorundadır. Müsteşarlık, söz konusu miktarı, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Üretici Fiyatları Endeksi artış oranını aşmamak kaydıyla artırmaya yetkilidir.

(4) Kuruluş işlemlerinin tamamlanmasından itibaren bir yıl içinde ruhsat başvurusunda bulunmamış sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri, ticaret unvanlarında sigorta şirketi veya reasürans şirketi ibaresini kullanamaz.

Ruhsat talebinin değerlendirilmesi

MADDE 6 – (1) Ruhsat talebi;

a) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin kurucuları ile yönetici ve denetçilerinin bu Kanunda öngörülen şartları taşımaması,

b) İş planına ve ibraz edilen belgelere göre sigorta sözleşmesine taraf olanların hak ve menfaatlerinin yeterince korunamayacağıının anlaşılması veya yükümlülüklerin sürekli ve yeterli olarak yerine getirilebilecek şekilde oluşturulmaması,

c) Başvurunun yeterli beyan ve bilgileri içermemesi veya bu Kanunda öngörülen şartları taşımadığının anlaşılması,

ç) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin, gerekli teknik donanım ya da yeterli sayıda nitelikli personele sahip olmadığıın veya ruhsat talep edilen alanda sigortacılık yapma yeterliliğinin bulunmadığının yapılan denetimle tespit edilmesi,

hallerinden en az birinin gerçekleşmesi durumunda reddedilir.

Ruhsat iptali

MADDE 7 – (1) Bu Kanunun ruhsat iptaline ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla;

a) Ruhsat verilmesine ilişkin şartların bir kısmının veya tamamının kaybolması halinde, üç aydan az olmamak üzere, Müsteşarlık tarafından verilecek süre içinde durumun düzeltilmemiş olması,

b) Ruhsatın verildiği tarihten itibaren bir yıl içinde veya Müsteşarlığın uygun görüşüyle yapılanlar hariç olmak üzere aralıksız olarak altı ay süre ile sigorta veya reasürans sözleşmesi akdedilmemesi,

c) Sigortacılık mevzuatına aykırı uygulamalar sonucunda sigorta sözleşmesi ile ilgili kişilerin hak ve menfaatlerinin tehlikeye düşüğünün anlaşılması,

ç) 20 nci madde hükmü hariç olmak üzere, bu Kanun hükümlerinden doğan yükümlülüklerin ağır şekilde ihlal edilmesi veya yükümlülüklerin ihlalinin mutat hale gelmesi durumunda, Müsteşarlık tarafından, üç aydan az olmamak kaydıyla, verilecek süre içinde durumun düzeltilmemiş olması,

d) İş planında belirtilen hedeflerden, Müsteşarlığın bilgisi dahilinde yapılan değişiklik dışında makul nedenler olmaksızın aşırı derecede uzaklaşmış olması,

hallerinden en az birinin gerçekleşmesi durumunda, sigorta şirketlerinin ve reasürans şirketlerinin ilgili branş ya da bütün branşlardaki ruhsatları Müsteşarlık tarafından iptal edilebilir. Ruhsat iptali, ticaret siciline tescil ve Ticaret Sicil Gazetesi ile Türkiye çapında dağıtıımı yapılan ve tiraj bakımından ilk on sırada yer alan günlük gazetelerden ikisinde ilan ettirilir.

(2) Ruhsatı iptal edilen şirketler, altı ayı geçmemek üzere Müsteşarlık tarafından verilecek süre içinde iptal edilen ruhsatla bağlantılı portföylerini devretmek zorundadır. Aksi takdirde Müsteşarlık re'sen devir de dâhil olmak üzere portföyün tasfiyesine yönelik her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

Ana sözleşme değişiklikleri

MADDE 8 – (1) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin ana sözleşmelerinin değiştirilmesinde, Müsteşarlığın uygun görüşü aranır. Müsteşarlıkça uygun görülmeyen değişiklik tasarıları genel kurul gündemine alınamaz ve genel kurulda görüşülemez. Sicil memuru, Müsteşarlığın uygun görüşü olmaksızın ana sözleşme değişikliklerini ticaret siciline tescil edemez.

İntifa ve oy kullanma haklarının edinilmesi

MADDE 9 – (1) Doğrudan veya dolaylı olarak bir sigorta veya reasürans şirketinin sermayesinin yüzde onunu, yüzde yirmisini, yüzde otuzüçünü veya yüzde ellisini bulacak ya da aşacak şekildeki hisse edinimleri ile bir ortağa ait hisselerin söz konusu oranları bulması veya bu oranların altına düşmesi sonucunu doğuran hisse devirleri Müsteşarlığın iznine tâbidir.

(2) Şirketin denetim ve yönetime etkili olabilecek şekilde yönetim kurullarına üye belirleme imtiyazını veren hisse devri, oransal sınırlamalara bakılmaksızın Müsteşarlığın

iznine tâbidir.

(3) Birinci ve ikinci fikra hükümlerine aykırı olarak izin alınmaksızın yapılan hisse devirleri pay defterine kaydolunmaz.

(4) İntifa hakkı ile oy hakkının edinilmesinde de bu madde hükümleri uygulanır.

(5) Doğrudan veya dolaylı olarak sermayenin ya da oy ve intifa haklarının yüzde on ve daha fazlasına sahip olan veya bu oranların altında olsa dahi şirketin denetim ve yönetimine etkili olabilecek şekilde yönetim kurullarına üye belirleme imtiyazını veren hisselere sahip olan ortakların, sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan nitelikleri taşıması şarttır. Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri, bu nitelikleri taşımayan ortaklarını Müsteşarlığa bildirir. Kurucularda aranan nitelikleri kaybeden ortaklar temettü dışındaki ortaklık haklarından yararlanamaz. Bu halde diğer ortaklık hakları kayyım tarafından kullanılır.

(6) Bakan, faaliyet alanları itibarıyla sigorta şirketlerinin ve reasürans şirketlerinin malî bünyelerini olumsuz etkileyebilecek durumdaki ortaklara, bu şirketlerde hisse sınırlamaları getirebilir.

Tasfiye, birleşme, devir, portföy devri ve iflas

MADDE 10 – (1) Bir sigorta şirketinin kendi talebi ile tasfiye edilmesi, bir veya birkaç şirket ile birleşmesi veya aktif ve pasifleri ile başka bir şirkete devrolunması, sigorta portföyünü teminat ve karşılıkları ile birlikte kısmen veya tamamen diğer bir şirkete devretmesi Bakanın iznine tâbidir. Reasürans şirketleri hakkında da bu fikra hükümleri uygulanır. Bu fikra hükmüne aykırı olarak yapılan tasfiye, birleşme, devralma ve portföy devirleri hükümsüzdür.

(2) Müsteşarlık, lüzumu halinde, tasfiye memurlarının değiştirilmesini talep edebilir.

(3) Birleşme, devir ve portföy devirleri, Türkiye çapında dağıtımlı yapılan ve tiraj bakımından ilk on sırada yer alan günlük gazetelerden ikisinde, birer hafta arayla en az ikişer defa yayımlanmak suretiyle duyurulur. Sigorta sözleşmeleri devredilen portföyde yer almak kaydıyla portföyünü devreden veya bir şirkete devrolunan ya da birleşen şirketlerle sigorta sözleşmesi akdetmiş olan kişiler; birleşme, devir ya da portföy devrini öğrendikleri tarihten itibaren, devir, birleşme ya da portföy devri nedeniyle, üç ay içinde sözleşmelerini feshedebilir.

(4) Sigorta şirketinin ifası halinde sigortalılar, iflas masasına üçüncü sırada iştirak eder.

(5) Müsteşarlık, lüzumu halinde iflas masasındaki yetkililerin değiştirilmesini talep edebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sigorta Sözleşmeleri

Sigorta sözleşmeleri

MADDE 11 – (1) Sigorta sözleşmelerinin ana muhtevası, Müşterelikça onaylanan ve sigorta şirketlerince aynı şekilde uygulanacak olan genel şartlara uygun olarak düzenlenir. Ancak, sigorta sözleşmelerinde işin özelliğine uygun olarak özel şartlar tesis edilebilir. Bu hususlar, sigorta sözleşmesi üzerinde ve özel şartlar başlığı altında herhangi bir yanılığa neden olmayacak şekilde açık olarak belirtilir.

(2) Hayat sigortalarına ilişkin sözleşmelerin yapılmasına dair teklifnamenin sigorta şirketine ulaştığı tarihten itibaren otuz gün içinde sigorta şirketi tarafından reddedilmemesi halinde sigorta sözleşmesi yapılmış olur.

(3) Sigorta şirketleri ve sigorta acenteleri tarafından, gerek sözleşmenin kurulması gerekse sözleşmenin devamı sırasında sigorta ettiren, lehdar ve sigortalıya yapılacak bilgilendirmeye ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

(4) Sigorta sözleşmelerinde kapsam dahiline alınmış olan riskler haricinde, kapsam dışı bırakılmış riskler açıkça belirtilir. Belirtilmemiş olan riskler teminat kapsamında sayılır.

(5) Sigorta sözleşmelerinde yabancı kelimelere yer verilemez. Yabancı kelimelerin karşılığı olarak Türk Dil Kurumu tarafından belirlenen kelimelerin kullanımı esastır.

(6) **(Ek:18/1/2017-6770/32 md.) (Değişik:9/3/2023-7440/21 md.)** Hasarın giderilmesine ve tazminatın ödenmesine yönelik olarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından usul ve esasları belirlenen sertifikasyon, takip ve denetim esaslarına uygun şekilde orijinale eşdeğerliği belgelendirilmiş parçalar ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından usul ve esasları belirlenen yeniden kullanılabilir parçaların kullanımına ilişkin usul ve esaslar Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından belirlenir. Motorlu taşıtlarda garantinin korunmasına ilişkin ilgili mevzuat hükümleri saklıdır.

Tarifeler

MADDE 12 – (1) Sigorta tarifeleri, sigortacılık esasına ve genel kabul görmüş aktüeryal tekniklere uygun olarak sigorta şirketleri tarafından serbestçe belirlenir. Ancak, bu Kanuna ve diğer kanunlara göre ihdas edilen zorunlu sigortaların teminat tutarları ile tarife ve talimatları Bakan tarafından tespit olunur ve Resmî Gazetede yayımlanır.

(2) Bakan, gerek görülen hallerde hayat, bir yıldan uzun süreli ferdî kaza, sağlık, hastalık ve ihtiyarî deprem sigortaları tarifeleri ile prim, formül ve cetvellerinin uygulamaya konulabilmesini Müşterelikçe onayına tâbi kılabilir veya özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla gerekli görülen hallerde, tespit ve ilan ettiği aracılık komisyonlarını, tasdike tâbi kıldığı veya tespit ettiği her türlü tarifeyi serbest bırakabilir.

Zorunlu sigortalar

MADDE 13 – (1) Cumhurbaşkanı, kamu yararı açısından gerekli gördüğü hallerde zorunlu sigortalar ihdas edebilir. Sigorta şirketleri, 20 nci maddenin ikinci fıkrasının (b) bendi ile üçüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla faaliyet gösterdiği sigorta branşlarının

kapsamında bulunan zorunlu sigortaları yapmaktan kaçınamaz.⁵

(2) Müsteşarlık, zorunlu sigortaya konu teşkil eden menfaat üzerinde yapacakları iş ve işlemler nedeniyle, ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerini alarak zorunlu sigorta denetimi yapabilecekleri belirlemeye yetkilidir.

(3) Bir faaliyetin icrası ya da bir şeyin kullanılması için izin veya ruhsat vermeye veya bunları denetlemeye yetkili merciler ile ikinci fikra uyarınca belirlenen kurum ve kuruluşlar; yürütecekleri iş ve işlemlerde, yapılması zorunlu sigortaların geçerli teminat tutarları dâhilinde yaptırılıp yaptırılmadığını araştırmakla yükümlüdür. Bu kurum ve kuruluşlar ile izin veya ruhsat vermeye ve denetlemeye yetkili mercilere, geçerli teminat tutarında sigorta yapılmamış olduğunun tespiti halinde işlem yapılmaz. Geçerli teminat alınana kadar sigortalının zorunlu sigortaya konu teşkil eden faaliyeti yetkili merciler tarafından durdurulur.

Güvence Hesabı⁶

MADDE 14 – (1) Bu Kanunun 13 üncü maddesi, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve 10/7/2003 tarihli ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ile ihdas edilen zorunlu sorumluluk sigortaları ile bu Kanunla mülga 21/12/1959 tarihli ve 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu çerçevesinde ihdas edilmiş olan zorunlu sigortalara ilişkin olarak aşağıdaki koşulların oluşması halinde ortaya çıkan zararların bu sigortalarla saptanan geçerli teminat miktarlarına kadar karşılanması amacıyla Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği nezdinde Güvence Hesabı oluşturulur.

(2) Hesaba;

- a) Sigortalının tespit edilememesi durumunda kişiye gelen bedensel zararlar için,
 - b) Rizikonun meydana geldiği tarihte geçerli olan teminat tutarları dâhilinde sigortasını yaptırmamış olanların neden olduğu bedensel zararlar için,
 - c) Sigorta şirketinin malî bünye zaafiyeti nedeniyle sürekli olarak bütün branşlarda ruhsatlarının iptal edilmesi ya da iflası halinde ödemekle yükümlü olduğu maddî ve bedensel zararlar için,
 - c) Çalılmış veya gasp edilmiş bir aracın karıştığı kazada, Karayolları Trafik Kanunu uyarınca işletenin sorumlu tutulmadığı hallerde, kişiye gelen bedensel zararlar için,
 - d) Yeşil Kart Sigortası uygulamaları için faaliyet gösteren Türkiye Motorlu Taşıt Bürosunca yapılacak ödemeler için,
- başvurulabilir. Cumhurbaşkanı, gereklî görülen hallerde, eşyaya gelecek zararların

⁵ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 182 nci maddesiyle bu fikrada yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

⁶ 13/6/2012 tarihli ve 6327 sayılı Kanunun 50 nci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan “Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği” ibaresi “Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği” şeklinde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “ve yeşil kart sigortaları” ibaresi metinden çıkarılmıştır.

kısmen veya tamamen Hesaptan karşılanması karar vermeye yetkilidir.⁷

(3) Hesabin gelirleri; birinci fikrada belirtilen zorunlu sigortalar (...)⁶ için tahsil edilen toplam primlerin yüzde biri oranında sigorta şirketlerince ödenecek katılma payları ile sigorta ettirenlerden safi primlerin yüzde ikisi oranında tahsil edilecek katılma paylarından oluşur. **(Değişik son cümle: 13/6/2012-6327/50 md.)** Bakan, bu oranları yarısına kadar indirmeye veya iki katına kadar artırmaya ya da katılma paylarını maktu olarak tespit etmeye yetkilidir.

(4) Sigorta şirketleri, üçüncü fikra hükmü gereğince kendileri tarafından ödenmesi gereken bir takvim yılina ilişkin katılma paylarını takip eden yılın Şubat ayı sonuna kadar; sigorta ettirenlerden tahsil edilen katılma paylarını ise tahsil edildikleri ayı takip eden ayın sonuna kadar Hesaba yatırmak zorundadır.

(5) Hesap kapsamındaki her zorunlu sigorta ve yeşil kart sigortası için ayrı hesap açılır ve bunların gelir ve giderleri bu hesaplarda izlenir.

(6) Hesabin gelir ve giderleri ile işlemleri, Müsteşarlıkça her yıl denetlenir.

(7) **(Değişik: 13/6/2012-6327/50 md.)** Hesabın kuruluşuna, işleyişine, tanıtımına, idari masraflarına, fon varlıklarının nemalandırılmasına, Hesaptan yapılacak ödemelere, gerek ilgililere gerekse Türkiye Motorlu Taşıt Bürosuna yapılacak rüçülara, Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi, Sigortacılık Eğitim Merkezi ve Komisyonaya yapılacak katkı payları ile, Hesap kapsamındaki zorunlu sigortaların denetimi ve takibinden kaynaklanan giderler ile diğer harcamalara ilişkin esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Yurt dışında yaptırılabilecek sigortalar⁸

MADDE 15 – (1) Türkiye’de yerleşik kişiler, Türkiye’deki sigortalanabilir menfaatlerini, Türkiye’de faaliyette bulunan sigorta şirketlerine ve Türkiye’de yaptmak zorundadır.

(2) Ancak;

a) İhracat ve ithalat konusu mallar için nakliyat sigortası,
b) Uçak, gemi, helikopter için dış kredi ile satın alındıklarında, münhasıran dış kredi miktarı ile sınırlı olarak ve dış borç ödeninceye kadar; yurt dışından finansal kiralama yolu ile getirilmelerinde ise finansal kiralama sözleşmesi süresi ile sınırlı olarak yaptırılacak tekne sigortaları,

c) Gemilerin işletilmesinden doğan sorumluluk sigortası,

ç) Hayat sigortaları,

d) Kişilerin Türkiye haricinde bulunacakları süre için bu süre ile sınırlı olmak kaydıyla veya geçici olarak yurt dışında kaldıkları sırada yaptırabilecekleri ferdî kaza, hastalık, sağlık

⁷ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 182 nci maddesiyle bu fikrada yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbşakanı” şeklinde değiştirilmiştir.

⁸ 18/11/2008 tarihli ve 2008/14373 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile; Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemi ve yatların sigortaları, bu maddenin ikinci fikrasında belirtilen yurt dışında yaptırılabilecek sigortalar kapsamına dahil edilmiştir.

ve motorlu taşıt sigortaları,

yurt dışında da yaptırılabilir.

(3) Cumhurbaşkanı yurt dışında yaptırılabilecek sigortaların kapsamını genişletmeye yetkilidir.⁹

DÖRDUNCÜ BÖLÜM

Malî Bünye

Teknik karşılıklar

MADDE 16 – (1) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri sigorta sözleşmelerinden doğan yükümlülükleri için, bu maddede belirtilen esaslara göre yeteri kadar karşılık ayırmak zorundadır.

(2) Kazanılmamış primler karşılığı; yürürlükte bulunan her bir sigorta sözleşmesine ilişkin olarak yazılan brüt primin gün esasına göre takip eden hesap dönemine veya dönemlerine sarkan kısmından; yürürlükte bulunan yıllık hayat sigortaları ile süresi bir yılı aşan birikim priminin de aldığı hayat sigortalarında ise yazılan brüt primlerden varsa birikime ayrılan kısım ve birikim primlerine ait masraf payları düşündükten sonra kalan tutarın takip eden döneme veya dönemlere sarkan kısmından oluşur. Ancak, gün esasına göre karşılık hesaplaması mümkün olmayan reasürans ve retrosesyon işlemlerinde, sekizde bir esasına göre kazanılmamış primler karşılığı ayrılması mümkün değildir. (**Ek cümle: 13/6/2012-6327/51 md.**) Ayrıca, sigorta sözleşmesinin süresi boyunca üstlenilen risk düzeyi ile kazanılan primlerin zamana bağlı dağılımının uyumlu olmadığı kabul edilen sigorta branşlarında, bu karşılık için riskin zaman içinde farklı şekilde oluşumunu dikkate alan, içeriği Müsteşarlıkça belirlenen hesap yöntemleri kullanılır.¹⁰

(3) (**Değişik: 13/6/2012-6327/51 md.**) Devam eden riskler karşılığı; kazanılmamış primler karşılığının şirketin taşıdığı risk ve beklenen masraf düzeyine göre yetersiz kalması halinde ayrılır.

(4) (**Değişik: 13/6/2012-6327/51 md.**) Dengelme karşılığı; takip eden hesap dönemlerinde meydana gelebilecek tazminat oranlarındaki dalgalandırmaları dengellemek ve Müsteşarlıkça belirlenen özel rizikleri karşılamak üzere ayrılan karşılıktır.

(5) Matematik karşılık; bir yıldan uzun süreli hayat, sağlık, hastalık ve ferdî kaza sigortası sözleşmeleri için sigorta şirketleri tarafından sigorta ettirenler ile lehellarla olan yükümlülüklerini karşılamak üzere sözleşme teknik esaslarında belirtilen, istatistiksel ve aktüeryal yöntemler kullanılarak hesaplanan karşılıklar ile taahhüt edilmişse, bu karşılıkların yatırıma yönlendirilmesi sonucu elde edilen gelirden sigortalılara ayrılan pay karşılıkları toplamıdır.

(6) Muallâk tazminat karşılığı; kayda geçmiş ancak ödenmemiş tazminat tutarları ile gerçekleşmiş ancak kayda geçmemiş tahmini tazminat tutarları ve bu tazminatlar ile ilgili yapılan gider karşılıkları ve bu tutarların yetersiz kalması durumunda yeterlilik için

⁹ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 182 nci maddesiyle bu fikrada yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

¹⁰ 13/6/2012 tarihli ve 6327 sayılı Kanunun 51 inci maddesiyle, bu fikrada yer alan “varsayı birikime ayrılan kısım” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve birikim primlerine ait masraf payları” ibaresi eklenmiştir.

Müsteşarlıkça belirlenen esaslar çerçevesinde ayrılan ek karşılıklardan oluşur.

(7) İkramiyeler ve indirimler karşılığı; sigorta şirketlerinin ikramiye veya indirim uygulamasına gitmesi durumunda, carî yılın teknik sonuçlarına göre sigortalılar veya lehdarlar için ayrılan ikramiye ve indirim tutarlarından oluşur.

(8) Teknik karşılıklarda reasürör payının, devredilen risk ve primle orantılı olması esastır. Ancak, Müsteşarlık malî açıdan belirleyeceği kriterleri karşılayamayan reasürörlere devredilen işlerde reasürör payının düşülmemesini isteyebilir.

(9) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin varlıklarını, teknik karşılıkları karşılayacak düzeyde olmalıdır. Teknik karşılıklara ilişkin usûl ve esaslar ile teknik karşılıkların yatırılacağı varlıklara ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Teminatlar¹¹

MADDE 17 – (1) Sigorta şirketleri, yurt içinde akdetmiş oldukları sigorta sözleşmelerinden doğan taahhütlerine karşılık olarak bu maddede belirlenen esaslara göre teminat ayırmak zorundadır.

(2) Hayat branşında faaliyet gösteren sigorta şirketleri, Müsteşarlıkça belirlenen dönemler itibarıyla ayrılan matematik karşılıkları ile muallak tazminat karşılıklarının toplamından, 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu uyarınca yapılan ikrazlar ve henüz tahsil edilmemiş prim alacakları tutarına isabet eden matematik karşılıkların düşülmüşinden sonra kalan tutara karşılık gelen varlıklar Müsteşarlıkça belirlenen süreler içinde ve Müsteşarlık lehine teminat olarak bloke veya ipotek ettirmek zorundadır. (**Mülga ikinci cümle: 13/6/2012-6327/52 md.) (...)** Ancak, bu şirketlerin bir yıl ve bir yıldan kısa süreli verdikleri hayat, ferdî kaza, sağlık ve hastalık teminatları için dördüncü fıkra hükümleri uygulanır.

(3) Hesap yılı içinde, hayat branşındaki tahsilatı aşacak şekilde bu branşta sigortalılarla ödeme yapmak zorunda kalan sigorta şirketlerinin, söz konusu branş ait teminat olarak gösterilen ve bloke edilen varlıklarından, aşılan miktar dâhilinde Müsteşarlıkça uygun görülecek kısım serbest bırakılır.

(4) (**Değişik: 13/6/2012-6327/52 md.)** Hayat dışı sigorta şirketleri, hesaplama yöntemi yönetmelikle belirlenecek gerekli özsermayenin üçte birinden az olmamak kaydıyla teminat olarak minimum garanti fonu tesis eder. Minimum garanti fonu, hiçbir dönemde çalışılan branşlar itibarıyla gerekli olan asgarî sermaye tutarlarının üçte birinden az olamaz. Bu şirketlerin bir yıldan uzun süreli yaptıkları ferdî kaza, hastalık ve sağlık sigorta sözleşmeleri için ayıracakları teminatlar hakkında ikinci fıkra hükmü uygulanır. Ancak, Müsteşarlık bu maddede belirtilen sınırlar içinde kalmak kaydı ile gerekli gördüğü sigorta branşları için usul ve esasları yönetmelikle belirlenecek hesaplama yöntemi getirebilir. Yeni kurulan sigorta şirketlerinin ilk üç yıl itibarıyla bir yıl ve bir yıldan kısa süreli tüm sigorta sözleşmelerinden

¹¹ 13/6/2012 tarihli ve 6327 sayılı Kanunun 52 ncı maddesiyle, bu maddeye altıncı fikrasından sonra gelmek üzere yedi ve sekizinci fikralar eklenmiş ve mevcut yedinci fıkra dokuzuncu fıkra olarak teselsül ettirilmiştir.

doğan taahhütlerine karşılık olarak ayıracakları teminat tutarı şirketin ödenmiş sermayesi de dikkate alınarak Müsteşarlıkça tespit edilir.

(5) Sigorta şirketlerinin faaliyetine son verdiği branşlara ait teminat blokajı, sigortalılara karşı bu branşa ait tüm ödemelerin yapılmış olması kaydıyla Müsteşarlıkça serbest bırakılır. Ancak, şirketin ödeme güçlüğüne düşmesi halinde, Müsteşarlık, sigortalılara teminatlardan ödeme yapılmasına karar verebilir.

(6) Teminatlar, sigortalıların tüm alacakları ödenmeden iflas veya tasfiye masasına dahil edilemez, haczolunamaz, üzerlerine ihtiyacı tedbir ve ihtiyacı haciz konulamaz. Ancak, Müsteşarlığın, sigortalı alacaklarının korunması amacıyla teminatlar üzerinde ihtiyacı tedbir koydurtma hakkı saklıdır.

(7) **(Ek: 13/6/2012-6327/52 md.)** Müsteşarlık, sigortacılık sektörünün durumu ile genel ekonomik şartlar çerçevesinde teminatları yüzde elli oranına kadar artırmaya veya azaltmaya yetkilidir.

(8) **(Ek: 13/6/2012-6327/52 md.)** Müsteşarlık, bu maddeye göre hesaplanan teminat tutarlarının yüzde onunu aşmamak üzere özel teminat ayrılmasına karar verebilir. Özel teminat, bütün branşlarda sözleşme yapma yetkisi kaldırılmış ya da ruhsatları iptal edilmiş sigorta şirketlerinin olağan faaliyetlerinin yürütülmesini sağlamak için gerekli kaynağın bulunamaması halinde kullanılır. Ayrılacak teminata ve kullanımına ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

(9) Müsteşarlık, sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri ile sigortacılık yapan diğer kuruluşların malî bünye ve özkaynak yeterliliğine ilişkin düzenlemeleri yapmaya ve bloke edilecek varlıkların tür, değerlendirme esasları ile blokaj, deblokaj, ipotek tesisi ve fekkine ilişkin usûl ve esasları belirlemeye yetkilidir. Bu işlemlere ilişkin masraflar ilgili şirket tarafından karşılanır.

Hesap esasları, kayıt düzeni ile temel malî tablo ve malî bünye düzenlemeleri

MADDE 18 – (1) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri, hesaplarını ve malî tablolarını, Müsteşarlıkça belirlenecek esaslara ve örneğe uygun olarak düzenlemek, ilan ettirmek ve Müsteşarlığa göndermek zorundadır.

(2) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri bilançolarının, kâr ve zarar cetvellerinin ve Müsteşarlıkça uygun görülecek diğer malî tablolarının bağımsız denetim kuruluşlarına denetlettirilmesi ve ilan ettirilmesi zorunludur. Müsteşarlık, sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin bağımsız dış denetim kuruluşlarınınca denetlenmelerini düzenlemeye yetkilidir.

(3) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerince ilan edilen malî tabloların gerçeğe aykırılığının tespiti halinde Müsteşarlık, genel kabul görmüş muhasebe kural ve ilkelerini göz önünde bulundurarak söz konusu malî tablolari düzelttilmiş olarak yeniden ilan ettirebilir.

(4) Müsteşarlık, sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinden, diğer kanunların zorunlu kıldığı defterlerden başka, özel defterler tutmalarını talep etmeye ve bu defterlerin tâbi olacağı esas ve usûlleri tespite, belirleyeceği esaslar ve örneklerde uygun olarak her türlü bilgi, cetvel, rapor, hesap özetleri ve malî tablolar istemeye, gerekli gördüğü takdirde malî tablolari ilan

ettirmeye, sigortacılık sektörünün malî yapısının güçlendirilmesi için finansal oranlar tespit etmeye, şirket kaynaklarının hangi aktiflere ve ne oranda yatırılacağını belirlemeye yetkilidir.

(5) Gerekli görülen hallerde Müsteşarlık, sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, aracılıar ve sigorta eksperlerinden her türlü bilgi, belge ve raporu istemeye yetkilidir. Konsolidel tablolardan oluşturulmasında Müsteşarlık ana ortaktan, ana ortaklık ise konsolidel finansal raporlama ile ilgili kuruluşlardan bu konuda her türlü bilgi ve belgeyi talep etmeye yetkilidir.

Aktif azaltıcı işlem yasağı

MADDE 19 – (1) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin ortakları, yönetim kurulu üyeleri, denetçileri ve çalışanları, şirket ana sözleşmesi veya genel kurul ya da yönetim kurulu kararı ile saptanan hükümler dâhilinde personele yapılan ödemeler, yardım veya verilen avanslar hariç, şirket kaynaklarını dolaylı ya da dolayız kullanamaz, iyiniyet kurallarına aykırı olarak aktifin değerini düşüren işlemlerde bulunamaz ve hiçbir surette örtülü kazanç aktarımı yapamaz. Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri kendi borçları veya sigorta işlemlerinden doğanlar hariç olmak üzere personeli, ortakları, iştirakları veya diğer kişi ve kurumlar lehine mal varlığını teminat olarak gösteremez, kefil olamaz ve kredi sağlayamaz.

Malî bünyenin güçlendirilmesi

MADDE 20 – (1) Bir sigorta veya reasürans şirketinin minumum garanti fonu tutarını karşılayamadığının, tesis etmesi gereken teminatı tesis edemediğinin, teknik karşılıkları karşılayacak yeterli veya teknik karşılıklara uygun varlıklarının bulunmadığının ya da sözleşmelerden doğan yükümlülüklerini yerine getiremediğinin yahut şirketin malî bünyesinin sigortalıların hak ve menfaatlerini tehlkiye düşürecek derecede zayıflamakta olduğunun tespiti hallerinde, Bakan uygun bir süre vererek, malî bünyenin güçlendirilmesine yönelik olarak ilgili sigorta ve reasürans şirketinden;

a) Malî bünyesindeki zaafiyetin nasıl giderileceğini ve sigortalıların hak ve menfaatlerinin nasıl korunacağını içeren kapsamlı bir iyileştirme planı sunulması ve uygulanmasını,

b) Sermayesinin artırılması, ödenmemiş kısmının ödenmesi, sermayeye mahsuben şirkete ödeme yapılması veya kâr dağıtımının durdurulması ya da ilave teminat tesis edilmesini,

c) Varlıklarının kısmen ya da tamamen elden çıkarılması veya elden çıkarılmasının durdurulmasını, yeni iştirak ve sabit değerler edinilmemesini,

ç) Malî bünyesini ve likiditesini güçlendirici ve riski azaltıcı benzer tedbirler alınmasını,

d) Tespit edilecek gündemle genel kurulun olağanüstü toplantıya çağrılmmasını veya genel kurul toplantısının ertelenmesini,

e) Benzeri diğer hususların yerine getirilmesini,
isteyebilir.

(2) Ayrıca, Bakan;

a) Sigorta şirketlerinde şirketin faaliyette bulunduğu sigorta branşlarından, reasürans

şirketlerinde ise sigorta gruplarından birine veya tamamına ait sigorta portföyünü teminat ve karşılıkları ile birlikte başka şirket veya şirketlere devretmeye, devralacak şirket bulunamadığı takdirde ise portföyün idaresini Hesaba bırakmaya ya da devredilecek portföyün tasfiyesine yönelik her türlü tedbiri almaya,¹²

b) Sigorta portföyünü sınırlandırmaya,

c) Yönetim veya denetim kurulu üyelerinden bir kısmını veya tamamını görevden alarak ya da bu kurullardaki mevcut üye sayısını artırarak bu kurullara üye atamaya veya sigorta veya reasürans şirketinin yönetiminin kayyıma devredilmesini talep etmeye,

ç) Malî bünyenin güçlendirilmesine yönelik benzeri diğer tedbirleri almaya,

yetkilidir. 4 üncü maddede öngörülen şartlar, bu fikranın (c) bendi uyarınca atanacak kişiler için de aranır.

(3) Bu maddede öngörülen tedbirlerin uygulanmaması veya uygulanamayacağının anlaşılması, sigorta veya reasürans şirketinin ödemelerini tatil etmesi, sigortalılara olan yükümlülüklerini yerine getirememesi veya şirket özkaynaklarının minimum garanti fonunun altına düşmesi halinde, Bakan, sigorta veya reasürans şirketinin tüm branşlarda veya ilgili branşlarda yeni sigorta sözleşmesi akdetme ve temdit yetkisini kaldırırmaya, ruhsatlarını iptal ve varlıklarını bloke etmeye yetkilidir.

(4) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri dışında ve kendi özel kanunları uyarınca, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre sigorta veya reasürans sözleşmesi yapan diğer kurum ve kuruluşların, sözleşmelerden doğan yükümlülüklerini yerine getiremediğinin ve malî bünyesinin sigortalıların hak ve menfaatlerini tehlikeye düşürecek şekilde zayıflamakta olduğunun tespit edilmesi halinde, Bakan, malî bünyenin güçlendirilmesine yönelik tedbirler almaya, yönetim ve denetimde yer alan kişilerin tamamını veya bir kısmını görevden alarak yenilerini atamaya veya yönetimin kayyıma devredilmesini talep etmeye yetkilidir.

(5) Malî bünye zaafiyetinin kriterleri yönetmelikle belirlenir.

(6) Bu madde uyarınca şirket yönetim ve denetimine atanınanlar, şirkete ait doğmuş veya doğacak kamu borçlarından, sosyal güvenlik kuruluşlarına olan borçlarından ve şirketin diğer malî yükümlülüklerinden sorumlu tutulamaz. Bu madde uyarınca atanınan kamu görevlileri hakkında ceza davası açılabilmesi Bakanın iznine tâbi olduğu gibi bu kişiler hakkında açılan hukuk davaları da Müsteşarlığa karşı açılmış sayılır. Müsteşarlık tarafından açılan davalar hariç olmak üzere bu kişiler hakkında açılan davalar ve başlatılan soruşturma ve kovuşturmalarda, yargılama giderleri ve Türkiye Barolar Birliğiince açıklanan asgarî ücret tarifesinde belirlenen avukatlık ücreti, Müsteşarlık bütçesinden karşılanır. Türk Ticaret Kanununun yönetim kurulunun ibrasına ilişkin hükümleri bu madde uyarınca atanınanlar hakkında uygulanmaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Aktörler, Aracılar ve Sigorta Eksperleri

¹² 13/6/2012 tarihli ve 6327 sayılı Kanunun 53 üncü maddesiyle, bu alt bentte yer alan “şirket bulunamadığı takdirde ise” ibaresinden sonra gelmek üzere “portföyün idaresini Hesaba bırakmaya ya da” ibaresi eklenmiştir.

Aktüerler ve brokerler

MADDE 21 – (1) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri, yeterli sayıda aktüerle çalışmak zorundadır. Müsteşarlık tarafından aktüerlerin kaydedildiği bir Aktüerler Sicili tutulur. Sicile kaydolunmadan aktüerlik yapılamaz. Aktüerlik unvanının kazanılması ile aktüerlerin görev ve yetkilerine ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(2) Brokerlik, Müsteşarlıktan alınan brokerlik ruhsatı ile yapılır. Müsteşarlık, ruhsat ile ilgili işlemlerin incelemeye ve onaya hazır hale getirilmesi hususunda ilgili sivil toplum ve meslek kuruluşlarına görev verebilir. Brokerlerin görev ve yetkilerine ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(3) Sigorta şirketlerinin, sigorta acentelerinin ve sigorta eksperlerinin ortakları, yönetim ve denetiminde bulunan kişiler ve bunlar adına imza atmaya yetkili olanlar ile meslekî faaliyette bulunan şirket çalışanları; brokerlik yapamaz, tüzel kişi brokerin yönetim ve denetim kurullarında görev alamaz, imzaya yetkili olarak çalışmaz, bunlara ortak olamaz ve bunlardan ücret karşılığı herhangi bir iş kabul edemez. Bu sınırlandırmalar söz konusu kimselerin eş ve velayeti altındaki çocukları için de geçerlidir.

(4) Sigorta brokerliği yapması yasaklananlar, brokerlik ile ilgili faaliyetlerde çalıştırılamaz ve her ne şekilde olursa olsun bu kişilerle brokerlik mesleğinin icrası için işbirliği yapılamaz.

(5) Sigorta brokerleri ve bunların yanlarında çalışanlar, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları ilgililerin izni olmaksızın açıklayamaz. Ancak, suç teşkil eden hallerin yetkili mercilere duyurulması zorunludur.

Sigorta eksperleri

MADDE 22 – (1) Sigorta eksperliği gerçek veya tüzel kişilerce yapılır.

- (2) Sigorta eksperliği yapmak isteyen kişilerin;
- a) Müsteşarlıktan sigorta eksperlik ruhsatı alması,
 - b) Levhaya yazılı olması,
- gerekir.

(3) Yabancı sigorta eksperlerinin faaliyetlerine ilişkin usûl ve esasları belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.¹³

(4) Sigorta eksperi unvanı, sigorta eksperliği ruhsatnamesinin alınmasından sonra kazanılır. Sigorta eksperliği yapacaklar, ruhsatnamelerini aldıktan sonra Levhaya kayıt olmak için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine başvurur. Müsteşarlık, ruhsatnameye ilişkin işlemlerin incelemeye ve onaya hazır hale getirilmesi hususunda ilgili sivil toplum ve meslek kuruluşlarına görev verebilir.

- (5) Sigorta eksperinin kaydı;
- a) Almış olduğu ruhsatların tümü iptal edilmişse,
 - b) Hakkında meslekten çıkışma kararı verilmişse,
 - c) Levhaya yazılımasından itibaren altı ay içinde mesleğini ifa etmezse,
 - ç) Sigorta eksperliğinden ayrılmışsa,

¹³ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 182 nci maddesiyle bu fikrada yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

d) Tespit edilen kayıt ücretini süresi içinde yatırmamışsa veya aidatını üç yıl üst üste hiç ödememişse,

Levhadan silinir.

(6) Levhadan silinme kararı verilmeden önce sigorta eksperinin yazılı savunması istenir. Ayrıca, Levhadan silinme kararının verilebilmesi için sigorta eksperinin savunmasının dinlenmesi veya dinlenmek üzere kendisine yapılan çağrıya uymamış olması gerekir. Levhadan silinme kararı gerekçeli olarak verilir.

(7) Levhadan silinmeyi gerektiren hallerinin sona erdiğini ispat eden sigorta eksperi, Levhaya yeniden yazılma hakkını kazanır. Ancak, hakkında meslekten çıkışma kararı verilmiş olan kişinin bir daha Levhaya yazılması mümkün değildir. Levhaya yeniden yazılan sigorta eksperinden kayıt ücreti alınmaz.

(8) Levhaya yeniden yazılma talebinde bulunanlar, Levhaya yazılma şartlarının varlığının devam ettiğini ispatla zorunlu tutulabilir. Levhaya yeniden yazılma talebinin reddine ilişkin karar gerekçeli olarak verilir.

(9) Levhadan silinen veya Levhaya yeniden yazılma talebi reddolunan kişi, bu kararlara karşı onbeş iş günü içinde Müsteşarlığa yazılı itirazda bulunabilir. Yapılacak itiraz sırasında Müsteşarlık en geç onbeş iş günü içinde görüşünü bildirmek zorundadır. Bu karar kesindir.

(10) Gerçek kişi sigorta eksperleri, sigorta eksperliğini mutat meslek halinde yapmak zorundadır. Gerçek kişi sigorta eksperleri, bu faaliyetlerine devam ettikleri sürede esnaf veya tacir sıfatıyla mesleğin niteliği ile bağdaşması mümkün olmayan başka bir işe uğraşamaz, sigorta acenteliği ve brokerlik faaliyetinde bulunamaz.

(11) Bir gerçek kişi sigorta eksperi birden fazla büro açamaz.

(12) Tüzel kişi sigorta eksperleri münhasıran sigorta eksperliği konusunda faaliyet göstermek zorundadır. Tüzel kişi sigorta eksperi ile iş yapılması durumunda, eksperlik işi tüzel kişiye verilir. Ancak, iş takip edecek olan sigorta eksperine tüzel kişi tarafından yetki belgesi düzenlenir. Ekspertiz raporunda şirket kaşesi yanında gerçek kişi sigorta eksperinin de imzası yer alır. Tüzel kişi sigorta eksperleri nezdinde çalışan sigorta eksperleri, tüzel kişilerden bağımsız olarak iş kabul edemez, ücretli veya maaşlı bir görevde bulunamaz ve hiçbir şekilde bir başka tüzel kişi sigorta eksperinin nam ve hesabına çalışamaz.

(13) Sigorta eksperi tarafsız olmak zorundadır. Sigorta eksperleri, taraflardan birisi ile arasında tarafsızlığını şüpheye düşürecek önemli nedenler veya taraflardan birisi ile 18/6/1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanununun 245 inci maddesinin (1), (2) ve (3) numaralı bentlerinde yazılı derecelerde akrabalığı veya bir iş ortaklılığı varsa, sigorta eksperliği görevini kabul edemez. Bu hükmü, tüzel kişi sigorta eksperlerinin yanında çalıştırdıkları sigorta eksperleri için de geçerlidir. Bu hükmü aykırı olarak düzenlenen raporlar geçersizdir.

(14) Sigorta şirketlerinin, sigorta acentelerinin ve brokerlerin ortakları, yönetim ve denetiminde bulunan kişiler ve bunlar adına imza atmaya yetkili olanlar ile meslekî faaliyette bulunan şirket çalışanları sigorta eksperliği yapamaz; tüzel kişi sigorta eksperlerinin yönetim

ve denetim kurullarında görev alamaz, imzaya yetkili olarak çalışmaz, bunlara ortak olamaz ve bunlardan ücret karşılığı herhangi bir iş kabul edemez. Bu sınırlandırmalar söz konusu kimselerin (...)¹⁴ velayeti altındaki çocukları için de geçerlidir.

(15) Sigorta eksperleri ve bunların yanlarında çalışanlar, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları ilgililerin izni olmaksızın açıklayamaz. Ancak, suç teşkil eden hallerin yetkili mercilere duyurulması zorunludur.

(16) Sigorta eksperliği yapması yasaklananlar, sigorta eksperliği ile ilgili faaliyetlerde çalıştırılamayacakları gibi bu kişilerle her ne şekilde olursa olsun sigorta eksperliği mesleğinin icrası için işbirliği yapılamaz.

(17) Maddî hasarla sonuçlanan trafik kazaları için yetkili sigorta eksperleri tarafından düzenlenmiş, örneği İçişleri Bakanlığınca tespit olunacak rapor, sigorta tazminatının ödenmesinde Karayolları Trafik Kanununun 99 uncu maddesindeki kaza ve zarara ilişkin tespit tutanağı hükmündedir. Eksperler tarafından düzenlenen raporlar delil niteliğindedir.

(18) (**Mülga: 27/3/2015-6637/10 md.**)

(19) (**Değişik: 27/3/2015-6637/10 md.**) Sigorta eksperinin, sigortacı veya sigorta ettiren ya da sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından atanması, eksperin iş kabulü, asgari ücret tarifesinin tespiti de dahil olmak üzere ekspertiz ücretinin belirlenmesi ile ilgili usul ve esaslar Birlik ve Sigorta Eksperleri İcra Komitesinin görüşleri alınarak yönetmelikle düzenlenir.

(20) (**Değişik: 3/4/2013-6456/ 43 md.**) Sigorta eksperliği yapacakların niteliklerine; sigorta eksperlerinin sınıflandırılmasına, branşlar itibarıyla görev ve yetki alanlarının belirlenmesine; ruhsat, Levhaya kayıt ve faaliyete ilişkin usul ve esaslar ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

(21) Sigorta eksperliği kursları, sınavları ve stajı, yönetmelikle belirlenecek her bir eksperlik dalı için ayrı ayrı yapılır. Sigorta eksperlik kursu ve diğer eğitim faaliyetleri, 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu tâbi değildir.

(22) Bu Kanuna göre yetkili olanlar dışında hiçbir kişi, sigorta eksperliği faaliyetinde bulunamayacağı gibi ticaret unvanlarında veya herhangi bir belgede, sigorta eksperliği iş ve işlemleriyle uğraştığı izlenimini yaratacak kelime ve işaretler kullanamaz.

Sigorta acenteleri

MADDE 23 – (1) Sigorta acenteliği gerçek veya tüzel kişilerce yapılır. Sigorta acenteliği yapmak isteyenlerin Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nce tutulan Levhaya yazılı olması gereklidir.

(2) Sigorta acenteliği yapacakların niteliklerine ilişkin usûl ve esaslar yönetmelik ile belirlenir. Sigorta acenteliği yapacaklar, Müşteri Hizmetleri'nden bu nitelikleri taşıdıklarını gösteren bir belge alarak Levhaya kayıt olmak için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne başvurur.

¹⁴ Anayasa Mahkemesi'nin 9/6/2011 tarihli ve E.: 2009/11, K.: 2011/93 sayılı Kararı ile bu fikranın son cümlesi yer alan "...es ve..." ibaresi iptal edilmiştir.

Müsteşarlık, belge alınmasına ilişkin işlemlerin incelemeye ve onaya hazır hale getirilmesi için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine görev verebilir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bu işlemlerin gerçekleştirilmesi için uygun gördüğü ilgili sivil toplum ve meslek kuruluşları ile işbirliği yapabilir.

(3) Bankalar ile özel kanunla kurulmuş ve kendisine sigorta acenteliği yapma yetkisi tanınan kurumlar hakkında bu maddenin birinci fıkrasında yer alan Levhaya kayıt zorunluluğu ile Müsteşarlıktan belge almaya ilişkin ikinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

(4) Aşağıdaki hallerde sigorta acentesinin kaydı;

- a) Sigorta acenteliği yapması için gerekli nitelikleri kaybetmişse,
- b) Hakkında meslekten çıkışma kararı verilmişse,
- c) Levhaya yazılmasını müteakip altı ay içinde faaliyete geçmezse,
- ç) Sigorta acenteliğinden ayrılmışsa,
- d) Ticaret veya ticaret ve sanayi odasındaki kaydı silinmişse,
- e) Tespit edilen kayıt ücretini süresi içinde yatırmamışsa veya aidatını üç yıl üst üste hiç ödememişse,

Levhadan silinir.

(5) Levhadan silinme kararı verilmeden önce sigorta acentesinin yazılı savunması istenir. Levhadan silinme kararının verilebilmesi için sigorta acentesinin savunmasının dinlenmesi veya savunması dinlenmek üzere kendisine yapılan çağrıya uymamış olması gereklidir. Levhadan silinme kararı gerekçeli olarak verilir.

(6) Levhadan silinmeyi gerektiren hallerinin sona erdiğini ispat eden sigorta acentesi, Levhaya yeniden yazılma hakkını kazanır. Ancak, hakkında meslekten çıkışma kararı verilmiş olan kişinin bir daha Levhaya yazılması mümkün değildir. Levhaya yeniden yazılan sigorta acentesinden kayıt ücreti alınmaz.

(7) Levhaya yeniden yazılma talebinde bulunanlar, Levhaya yazılma şartlarının varlığının devam ettiğini ispatla zorunlu tutulabilir. Levhaya yeniden yazılma talebinin reddine ilişkin karar gerekçeli olarak verilir.

(8) Levhadan silinen veya Levhaya yeniden yazılma talebi reddolunan kişi, bu kararlara karşı onbeş iş günü içinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kuruluna yazılı itirazda bulunabilir. Yapılacak itiraz sırasında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu en geç onbeş iş günü içinde görüşünü bildirmek zorundadır. Bu karar kesindir.

(9) 23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 4/A maddesinin üçüncü fıkrası hükmü sigorta acenteleri için sadece acentelik faaliyeti dolayısıyla sunulan hizmetlerde uygulanır. Sigorta şirketinin sağlayıcı olarak yaptığı ayıplı hizmetlerden sigorta acentesi sorumlu değildir.

(10) **(Değişik: 3/4/2013-6456/ 44 md.)** Bankalar ile özel kanunla kurulmuş ve kendisine sigorta acenteliği yapma yetkisi tanınan kurumlar hariç olmak üzere, sigorta acenteleri, bireysel emeklilik işlemleriyle ilgili aracılık ile Müsteşarlığın uygun göreceği

sigortacılıkla bağlantılı diğer aracılık faaliyetleri dışında başka bir ticari faaliyette bulunamaz.

(11) Cumhurbaşkanı, yabancı sigorta acentelerinin Türkiye'deki faaliyetleri ile Türkiye'de faaliyet gösteren sigorta acentelerinin yabancı sigorta şirketleri adına Türkiye'deki aracılık hizmetlerine ilişkin düzenleme yapmaya yetkilidir.¹⁵

(12) Sigorta şirketlerinin, sigorta sözleşmeleri için brokerlik yapanların ve sigorta eksperlerinin yönetim ve denetiminde bulunan kişiler ile bunlar adına imza atmaya yetkili olanlar sigorta acentelerinin yönetim ve denetim kurullarında görev alamaz; imzaya yetkili olarak çalışmaz; bu şirketlere ortak olamaz ve bunlardan ücret karşılığı herhangi bir iş kabul edemez. Bu sınırlandırmalar söz konusu kimselerin eş ve velayeti altındaki çocukları için de geçerlidir. Ancak, sigorta şirketlerinin yönetiminde, denetiminde bulunan kişiler ile bunlar adına imza atmaya yetkili olanların eş ve velayeti altındaki çocukları için sınırlama bu kişilerin faaliyette bulunduğu şirketin sigorta acenteliği içindir.

(13) Bu Kanuna göre yetkili olanlar dışında hiçbir gerçek veya tüzel kişi, sigorta acenteliği faaliyetinde bulunamayacağı gibi ticaret unvanlarında veya herhangi bir belgede, sigorta acenteliği iş ve işlemleriyle uğraştığı izlenimini yaratacak kelime ve işaretler kullanamaz.

(14) Sigorta acenteliği yapmaktan yasaklananlar, sigorta acenteliğiyle ilgili faaliyetlerde çalıştırılamayacakları gibi bu kişilerle her ne şekilde olursa olsun sigorta acenteliği mesleğinin icrası için işbirliği yapılamaz.

(15) Sigorta acentesi, acentelik sözleşmesinin sona ermesi halinde, sigorta ettirenlerle yaptığı veya kısa bir süre içinde yapacağı işlerle ilgili sözleşme ilişkisi devam etmiş olsayıdı elde edeceği komisyona hak kazanır.

(16) Sözleşme ilişkisinin sona ermesinden sonra sigorta şirketi sigorta acentesinin portföyü sayesinde önemli menfaatler elde ediyor ve hakkaniyet gerektiriyorsa, sigorta acentesi, sigorta şirketinden tazminat talep edebilir. Ancak, sigorta acentesinin haklı bir nedene dayanmaksızın sözleşmeyi feshetmesi ya da kendi kusuruyla sözleşmenin feshine neden olması halinde tazminat hakkı düster.

(17) Sigorta acenteleri ile bunların yanlarında çalışanlar, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları ilgililerin izni olmaksızın açıklayamaz. Ancak, suç teşkil eden hallerin yetkili mercilere duyurulması zorunludur.

(18) Türk Ticaret Kanununun acentelere ilişkin hükümleri sigorta acenteleri hakkında da uygulanır.

ALTINCI BÖLÜM

Meslek Örgütlenmeleri

Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği¹⁶

¹⁵ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 182 nci maddesiyle bu fikrada yer alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

¹⁶ Bu madde başlığı "Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği" iken, 13/6/2012 tarihli ve 6327 sayılı Kanunun 54 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 24 – (Değişik: 13/6/2012-6327/54 md.)

(1) Sigorta şirketleri, reasürans şirketleri ve 4632 sayılı Kanuna göre kurulan emeklilik şirketleri merkezi İstanbul'da bulunan ve kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliğine giriş aidatını ödeyerek üye olmak zorundadır. Bu zorunluluk sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri için sigortacılık ruhsatı, emeklilik şirketleri için emeklilik ruhsatı almalarından itibaren en geç bir ay içinde yerine getirilir. Ancak, Cumhurbaşkanı, üye olma zorunluluğunu kaldırılmaya yetkilidir. Sigorta şirketleri, reasürans şirketleri ve emeklilik şirketleri hakkında 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 9 uncu maddesinin yedinci fıkrası hükmü uygulanmaz.¹⁷

(2) Birlik nezdinde biri sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri, diğer emeklilik şirketleri için olmak üzere iki ayrı Levha tutulur ve Birliğe üyelik işlemlerini tamamlayan ilgili sigorta şirketi, reasürans şirketi ve emeklilik şirketi Birlik Yönetim Kurulu tarafından derhal ilgili olduğu Levhaya kaydedilir.

(3) Levhadan silinme aşağıda belirtilen hâllerde gerçekleşir:

a) Sigorta şirketi ve reasürans şirketi için;

1) Tüm branşlarda yeni sigorta ve reasürans sözleşmesi yapma yetkisinin kaldırılması,

2) Ruhsatın verildiği tarihten itibaren bir yıl içinde veya takip eden yıllarda Müsteşarlığın bilgisi haricinde, araliksız olarak altı ay süre ile sigorta veya reasürans sözleşmesi akdetmemesi,

3) Kendisine yapılan tebliğata rağmen süresi içinde giderlere katılma paylarını ve aidatlarını ödememesi,

4) Birlik üyeliğinin düşmesi.

b) Emeklilik şirketi için;

1) 4632 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamında faaliyet ruhsatının geçersiz hâle gelmesi,

2) Yeni sözleşme akdetme yetkisinin kaldırılması,

3) 4632 sayılı Kanun uyarınca oluşturulan fonlarının tamamının başka bir şirkete devredilmesi,

4) 4632 sayılı Kanun uyarınca Bakan tarafından iflasının istenmesi,

5) Kendisine yapılan tebliğata rağmen süresi içinde giderlere katılma paylarının ve aidatlarının ödenmemesi,

6) Birlik üyeliğinin düşmesi.

(4) Levhaya kayıtlı olmayan sigorta şirketi, reasürans şirketi ile emeklilik şirketi Genel Kurulda seçme ve seçilme hakkına sahip değildir. Levhadan silinmeyi gerektiren hâllerin sona erdiğini ispat eden sigorta şirketi, reasürans şirketi ile emeklilik şirketi, Levhaya yeniden yazılma hakkını kazanır ve bu şirketlerden giriş aidatı alınmaz.

¹⁷ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 182 nci maddesiyle bu fıkrada yer alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

(5) Birlik Yönetim Kurulu gerekli gördüğü hâllerde, nedenlerini de açıklamak suretiyle Levhaya yeniden yazılma talebinde bulunan sigorta şirketi, reasürans şirketi ile emeklilik şirketini Levhaya yazılma şartlarının varlığının devam ettiğini ispatla zorunlu tutabilir. Levhaya yeniden yazılma talebinin reddine ilişkin karar gereklî olarak verilir.

(6) Levhadan silinen veya Levhaya yeniden yazılma talebi reddolunan sigorta şirketi, reasürans şirketi ile emeklilik şirketi, Yönetim Kurulunun silme veya ret kararına karşı onbeş iş günü içinde Müsteşarlığa yazılı itirazda bulunabilir. Yapılacak itiraz karşısında Müsteşarlık en geç onbeş iş günü içinde kararını bildirmek zorundadır. Müsteşarlığın bu konuda vereceği karar kesindir.

(7) Birlik üyeliğinin düşmesi aşağıda belirtilen hâllerde gerçekleşir:

a) Sigorta şirketi ile reasürans şirketi için;

1) Ruhsatlarının tümünün iptal edilmesi,

2) Hakkında iflas veya tasfiye kararı verilmiş olması ya da başka nedenlerle faaliyetinin sona ermesi.

b) Emeklilik şirketi için;

1) Emeklilik faaliyet ruhsatı ile sigorta ruhsatlarının geçersiz olması,

2) Hakkında iflas veya tasfiye kararı verilmiş olması ya da başka nedenlerle faaliyetinin sona ermesi.

(8) Birliğin amacı; meslein gelişmesini temin etmek, üyelerinin dayanışma, birlik ve meslein gerektirdiği vakar ve disiplin içinde çalışmalarını sağlamak ve haksız rekabeti önlemek üzere gerekli kararları almak ve uygulamaktır.

(9) Birliğin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Meslein gelişmesini sağlayıcı önlemler almak, bu amaçla araştırma kuruluşları tesis etmek ve bu konudaki araştırma ve çalışmaları desteklemek.

b) Türkiye'de sigortacılığı ve bireysel emeklilik tasarruf ve yatırım sistemini temsil etmek ve tanıtmak için gerekli girişimlerde bulunmak, yurt içi ve yurt dışındaki ilgili kuruluşlara gereğiinde üye olmak ve delege göndermek.

c) Gerektiğinde sigorta sözleşmelerine ilişkin rehber tarifeleri hazırlayarak sektörün hizmetine sunmak.

ç) Sigortacılık ve bireysel emeklilik tasarruf ve yatırım sistemi mevzuatı ile kendisine verilen görevleri yerine getirmek ve aldığı kararların ve önlemlerin uygulanmasını izlemek.

d) Uyulması zorunlu meslek kurallarını belirlemek, üyelerinin meslein gerektirdiği disiplin içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak çalışmalarını sağlamak, üyeleri arasındaki haksız rekabeti önlemek amacıyla gerekli her türlü tedbiri almak ve uygulamak.

e) Sigortacılık ve bireysel emeklilik tasarruf ve yatırım sistemi konusunda eğitim vermek amacıyla ilgili kuruluş ve derneklerle işbirliği yapmak, seminerler ve konferanslar düzenlemek, kitap, dergi ve broşürler yayımlamak.

f) Sigorta ve bireysel emeklilik tasarruf ve yatırım sistemine ilişkin olarak gerekli sayı

ve nitelikte inceleme ve araştırma komiteleri kurmak; görev, yetki ve çalışma şekillerini düzenlemek.

g) Üyelerinin yıllık faaliyet sonuçları hakkında her yıl raporlar hazırlamak ve bu raporları üyelerine ve ilgililere dağıtmak.

ğ) Sigortacılıkta tahkimin işleyişini düzenlemek ve sigorta hakemlerinin listesini tutmak.

(10) Birlik, ilgili olduğu meslekler konusundaki mevzuat ile almış olduğu karar ve önlemlerin uygulanmasını takip eder ve Müsteşarlıkça alınması talep edilen tedbirleri alır.

(11) Birlik, Müsteşarlığın uygun görüşü alınarak bu Kanun hükümleri çerçevesinde sigortacılık ve bireysel emeklilik tasarruf ve yatırım sistemi ile ilgili tüzel kişiliği haiz büro, şirket ve vakıf kurmaya ve kurulu şirketlere iştirak etmeye yetkilidir.

(12) Birlik organları; Genel Kurul, Birlik Başkanı, Yönetim Kurulu, Hayat Dışı Yönetim Komitesi, Hayat ve Emeklilik Yönetim Komitesi, Disiplin Kurulu ve Denetim Kuruludur. Yönetim Kurulu hariç olmak üzere, sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri, Genel Kurul dışında bu organlardan sadece birinde temsil edilir.

(13) Sigorta şirketleri, reasürans şirketleri ile emeklilik şirketleri Genel Kurulda, genel müdür veya genel müdürün bu amaçla vekalet verdiği, birinci derece imza yetkisine sahip bir yönetici tarafından temsil edilir. Müsteşarlık, Birlik Genel Kurulunda gözlemci bulundurabilir.

(14) Birlik Başkanı ile Hayat Dışı Yönetim Komitesi, Hayat ve Emeklilik Yönetim Komitesi, Disiplin Kurulu ve Denetim Kurulu üyeleri Genel Kurul tarafından iki yılına seçilir. Birlik Başkanı Yönetim Kurulunun da başkanıdır.

(15) Hayat Dışı Yönetim Komitesi, hayat dışı şirket temsilcileri tarafından, Hayat ve Emeklilik Yönetim Komitesi ise hayat ve emeklilik şirket temsilcileri tarafından seçilecek dokuz üyeden oluşur. Hayat Dışı Yönetim Komitesi ve Hayat ve Emeklilik Yönetim Komitesi üyeleri arasında yapılacak seçimle komite başkanları ve komiteyi Yönetim Kurulunda temsil edecek bir komite üyesi belirlenir.

(16) Hayat Dışı ve Hayat ve Emeklilik yönetim komitelerinin seçiminde, beş üye ilgili alandaki prim üretiminde ilk ona giren şirketler, üç üye yine ilgili alandaki ilk on dışında kalan şirketler ve bir üye ilgili alanda ağırlıklı olarak çalışan reasürans şirketleri arasında yapılan ve ilgili alanda faaliyet gösteren tüm şirketlerin katıldığı seçimle belirlenir. Hayat veya emeklilik alanında ilk ona giren şirketler belirlenirken, seçim yılından bir önceki yıl sonu kapanmış prim ve katkı payı toplamı dikkate alınır. İlgili alanda ağırlıklı olarak çalışan reasürans şirketinin bulunmaması veya reasürans şirketlerinin ilgili komite üyeliğine aday olmaması halinde, reasürans şirketlerine tahsis edilen kontenjan ilk ona giren şirketler kontenjanına eklenmek suretiyle bu şirketlerin kontenjanı beşten altıya çıkarılır. Yukarıda belirtilen dağılımı sağlayacak sayıda grplardan aday çıkmaması halinde, gruplar arasındaki dağılım Genel Kurulca kararlaştırılır.

(17) Birlik organlarında üye şirketler, genel müdür veya genel müdür niteliklerini haiz

birinci derece imza yetkisine sahip bir yönetici seviyesinde temsil edilir. Yönetim Kurulu, Hayat Dışı Yönetim Komitesi, Hayat ve Emeklilik Yönetim Komitesi, Disiplin Kurulu ve Denetim Kurulu üyelikleri kişiye bağlı olmayıp, bahse konu organlarda şirketi temsil eden kişinin şirketiyle ilişığının kesilmesi hâllerinde, yerine aynı şirketi temsilen genel müdür veya genel müdür niteliklerini haiz birinci derece imza yetkisine sahip bir yönetici geçer. Birlik organlarında görev alan üye şirketlerin Levha kaydının silinmesi durumunda boşalan üyelik için usulüne göre seçim yapılır.

(18) Birlik Başkanının şirketiyle ilişığının kesilmesi halinde Birlik Başkanlığı düşer. İki ay içinde yapılan seçimle, görevi düşen Birlik Başkanının tamamlayamadığı süreyi tamamlamak üzere Birlik Başkanı seçilir.

(19) Yönetim Kurulu; Birlik Başkanı, Hayat Dışı Yönetim Komitesi ve Hayat ve Emeklilik Yönetim Komitesi başkanları ve ayrıca her iki komitece seçilen birer komite üyesi olmak üzere beş kişiden oluşur. Birlik Başkanı Yönetim Kurulu Başkanı olup komite başkanları da yönetim kurulu başkan yardımcısıdır. Yönetim Kurulunda yer alan komite üyelerinden biri Yönetim Kurulunca muhasip üye olarak seçilir.

(20) Denetim Kurulu ile Disiplin Kurulu, üçer üyeden teşekkür eder. Denetim Kurulu ile Disiplin Kurulu ilk toplantılarında birer başkan seçer.

(21) Sigorta şirketleri, reasürans şirketleri ile emeklilik şirketleri Birlik üyeliğine girişte Genel Kurul tarafından her yıl belirlenen miktarda giriş aidatı öder. Birliğin masraflarına iştirak payları; sigorta ve reasürans şirketleri için bir yıl zarfında Türkiye dahilinde elde ettikleri direkt prim gelirleri; emeklilik şirketleri için ise bir yıl zarfında Türkiye dahilinde elde ettikleri emeklilik katkı payı ile direkt prim gelirleri dikkate alınarak yönetmelikteki esaslar dairesinde hesap edilir ve paylaştırılır. Aidatlar ve giderlere katılma payları yönetmelikte belirtilen süre içinde ödenmediği takdirde Birlik tarafından icra yoluyla tahsil olunur. Giderlere katılma paylarının ödenmesine dair kararlar 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 68 inci maddesinde yazılı resmî belge niteliğindedir.

(22) Hayat, hayat dışı, reasürans ve bireysel emeklilik tasarruf ve yatırım sistemi alanlarına ilişkin gelir ve giderler Birlik bütçesinde ayrı kalemlerde izlenir.

(23) Birliğin bu madde uyarınca aldığı karar ve tedbirlere zamanında ve tam olarak uymayan üyeleri hakkında Yönetim Kurulunca beşbin Türk Lirasından ellibin Türk Lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(24) Birliğin çalışma esasları Birlikçe hazırlanan ve Müsteşarlıkça onaylanan yönetmelik ile belirlenir.

(25) Birliğin tüm faaliyetleri Müsteşarlık tarafından denetlenir.

Birlik organlarının seçim esasları ve yasaklar

MADDE 25 – (1) Birliğin organ seçimleri gizli oy ve açık tasnif ile yapılır ve organlarda her üyenin bir oy hakkı vardır.

(2) Seçim yapılacak Genel Kurul toplantılarından en az onbeş gün önce Birlik seçimleri

için üyelerin temsilcilerini belirleyen liste, toplantıının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğuluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya dair hususları belirten bir yazıyla birlikte üç nüsha olarak o yer ilçe seçim kurulu başkanı olan hâkimle tevdi edilir. Seçim yapılacak yerde birden fazla ilçe seçim kurulu bulunması halinde, görevli hâkim, Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. (**Değişik son cümle: 13/6/2012-6327/55 md.**) Toplantı tarihlerinin, gündemde yer alan diğer konular göz önünde bulundurularak görüşmelerin en fazla iki gün içinde sonuçlandırılacak şekilde düzenlenmesi zorunludur.

(3) Hâkim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacak üyeleri belirleyen liste ile ikinci fikrada belirtilen diğer hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ait diğer hususlar Birliğin ilan yerlerinde asılmak suretiyle üç gün süre ile ilan edilir.

(4) İlan süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hâkim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde karara bağlanır.

(5) Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ait diğer hususlar onaylanarak Birliğe gönderilir.

(6) Hâkim, aday olmayan üyeler arasından bir başkan ile iki üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu atar. Aynı şekilde ayrıca üç yedek üye de hâkim tarafından belirlenir. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula en yaşlı üye başkanlık eder.

(7) Seçim sandık kurulu, seçimlerin Kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder.

(8) Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Birden fazla sandık bulunması halinde tutanaklar, hâkim tarafından birleştirilir. Tutanakların birer örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süreyle saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

(9) Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasıından hemen sonra hâkim, yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve Birliğe bildirir.

(10) Listede adı yazılı olmayan üyeler oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğini Birlik veya resmî kuruluşça verilen belge ile ispat etmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Oylar, organlara göre birlikte veya ayrı ayrı düzenlenen oy pusulalarının, üzerinde ilçe seçim kurulu mühürü bulunan ve oy verme sırasında sandık kurulu başkanı tarafından verilecek zarfa konulması suretiyle kullanılır. Bunların dışındaki zarflara konulan oylar geçersiz sayılır. Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler ilçe seçim kurulundan sağlanır ve sandıkların konacağı yerler hâkim tarafından belirlenir.

(11) Hâkim, seçim sonuçlarını etkileyeceğin ölçüde bir usûlsüzlük veya kanuna aykırı uygulama sebebiyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde, süresi bir aydan az ve iki aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği pazar gününü tespit ederek Birliğe bildirir. Belirlenen günde yalnızca seçim yapılır ve seçim işlemleri bu madde ile Kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür.

(12) İlçe seçim kurulu başkanına, hâkime ve seçim sandık kurulu başkanı ile üyelerine, 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda belirtilen esaslara göre ücret ödenir. Bu ücret ve diğer seçim giderleri Birlik bütçesinden karşılanır.

(13) Seçimler sırasında sandık kurulu başkan ve üyelerine karşı işlenen suçlar kamu görevlilerine karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

(14) Birlik, kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamaz. Birlik organlarının seçimlerinde siyasi partiler aday gösteremez. Amaçları dışında faaliyet gösteren Birliğin sorumlu organlarının görevine, Bakanın veya Cumhuriyet savcısının istemi üzerine mahkeme kararıyla son verilir ve yerlerine yenileri seçtilir.

(15) Görevlerine son verilen organların yerine en geç bir ay içinde yenileri seçilir. Yeni seçilenler eskilerin süresini tamamlar.

(16) Göreve son verme hükümleri Birlik Genel Kurulu hakkında uygulanmaz.

(17) Bakan veya Müsteşarlığın bu Kanun uyarınca Birlik organları tarafından yürütülen işlemler hakkında verdiği kararları, görevli organlar aynen yerine getirmekle yükümlüdür. Bu kararları kanunî bir sebep olmaksızın yerine getirmeyen veya eski kararda direnme niteliğinde yeni bir karar veren veya kanunun zorunlu kıldığı işlemleri uyarılmasına rağmen yerine getirmeyen Birlik organları hakkında da ondördüncü fikra hükümleri uygulanır.

(18) Görevlerine son verilen organ üyelerinin ve tüzel kişi temsilcilerinin cezaî sorumlulukları saklıdır. Bu organların onyedinci fikra gereğince görevlerine son verilmesine sebep olan tasarrufları hükümsüzdür.

(19) Millî güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hallerde gecikmede sakınca varsa, Bakan, Birliği faaliyetten men edebilir. Bakanın kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim kararını kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde bu idarî karar kendiliğinden yürürlükten kalkar.

(20) Birlik yönetim ve denetiminde yer alanlar ile Birlik çalışanları, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları ilgililerin izni olmaksızın açıklayamaz. Ancak, suç teşkil eden hallerin yetkili mercilere duyurulması zorunludur.

Sigorta Eksperleri İcra Komitesi

MADDE 26 – (1) Dört yıl için seçilen ve dokuz kişiden oluşan Sigorta Eksperleri İcra Komitesinin yedi asıl ve yedi yedek üyesi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından tutulan Levhaya kayıtlı ve mesleğinde itibar ve tecrübe sahibi sigorta eksperleri arasından,

Müsteşarlıkça belirlenen usûl ve esaslara göre seçilir. Ayrıca bu Komiteye Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulundan bir üye ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Sekreteri veya görevlendireceği yardımcı daimî üye olarak atanır. Sigorta Eksperleri İcra Komitesine seçilebilmek için en az on yıl bilfil sigorta eksperliği yapmış olmak gereklidir. Yedek üyelerde de asıl üyelerde aranan nitelikler aranır. Sigorta Eksperleri İcra Komitesi ilk toplantıda kendi içinden bir başkan ve bir başkan yardımcı seçer. Tüzel kişi sigorta eksperleri, Sigorta Eksperleri İcra Komitesinde genel müdürleri veya şirketi temsile yetkili kişiler tarafından temsil edilir. Geçmiş beş yıl içinde disiplin cezası alanlar ile hakkında sigorta eksperliğine engel bir suçtan dolayı kovuşturma açılmasına karar verilenler kovuşturma tamamlanana kadar Sigorta Eksperleri İcra Komitesine seçilemez ve tüzel kişiyi temsil edemez. Sigorta Eksperleri İcra Komitesinde yer almakla birlikte daha sonra seçim yeterliliğini kaybeden, ardı ardına yapılmış üç toplantıya geçerli bir özrü olmadan kendisi veya tüzel kişi açısından temsilcisi katılmayan üyelerin üyelikleri kendiliğinden düşer.

(2) Sigorta Eksperleri İcra Komitesi, aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir:

- a) Sigorta eksperliği faaliyetlerinin adil ve dürüst olması, iş ahlakının sağlanması, meslek mensuplarının mesleğin gerektirdiği özen, disiplin ve dayanışma içinde çalışması amacıyla meslek kurallarını oluşturmak.
- b) Meslek mensupları arasında haksız rekabeti önlemek için gerekli bütün tedbirleri almak ve uygulamak.
- c) Yurt içinde ve yurt dışındaki meslekî gelişmeler ile idarî ve yasal düzenlemeleri izleyerek, bu konuda üyelerini aydınlatmak.
- ç) Sigorta eksperliği faaliyetine ilişkin olarak, ulusal veya uluslararası malî, iktisadî ve meslekî kurum ve kuruluşlar ile ilişkiler kurmak.
- d) Sigorta eksperliği mesleğinin geliştirilmesi amacıyla kurslar tertip etmek, seminer ve konferans gibi eğitim faaliyetlerinde bulunmak.
- e) Sigortacılık ve sigorta eksperliği mesleğine ilişkin gelişmeleri izlemek, bu konudaki yayın ve içtihatları derleyerek meslek mensuplarının yararına sunmak.
- f) Meslekî konularda mütalaa vermek ve yetkili mercilere görüş bildirmek.
- g) Sigortacılık mevzuatı uyarınca sigorta eksperliği yapabilmek için gerekli olan Levhaya kayıt işlemleri ile kayıtten silinme işlemlerini执行mek.
- ğ) Sigorta eksperleri hakkında sigortacılık faaliyeti ile ilgili konularda disiplin cezası vermek.
- h) Müsteşarlıkça verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

(3) Sigorta Eksperleri İcra Komitesince alınan kararlar en geç onbeş gün içinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kuruluna bildirilir. Sigorta Eksperleri İcra Komitesince alınan kararların işleme konulabilmesine yönelik usûle ilişkin işlemler Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu tarafından yerine getirilir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu, Sigorta Eksperleri İcra Komitesince kendisine bildirilen kararların gerektiğini bildirim tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde yerine getirmek zorundadır. Sigorta Eksperleri İcra Komitesi, ikinci fikrada sayılan işlemleri yerine

getirebilmek için gerekiğinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu ile Müsteşarlığın uygun görüşü ile ticaret veya ticaret ve sanayi odalarına görev verebilir.

(4) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 94 üncü maddesi Sigorta Eksperleri İcra Komitesi için de uygulanır. Sigorta Eksperleri İcra Komitesi üyelerine ödenecek huzur hakkı ve diğer ödemeler, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulunun teklifi ve Müsteşarlığın uygun görüşü ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Kurulunca tespit edilir.

(5) Sigorta Eksperleri İcra Komitesince, mesleğin vakar ve onuruna aykırı fiil ve hareketlerde bulunanlarla, görevlerini yapmayan veya kusurlu olarak yapan yahut görevinin gerektirdiği güveni sarsıcı hareketlerde bulunan sigorta eksperleri hakkında, sigorta eksperliği hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesi maksadı ile durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre aşağıdaki disiplin cezaları verilir:

a) Uyarma; sigorta eksperine mesleğinin icrasında daha dikkatli davranışması gerekiğinin yazı ile bildirilmesidir.

b) Kınama; sigorta eksperine görevinde ve davranışında kusurlu sayıldığına yazı ile bildirilmesidir.

c) Geçici olarak meslekî faaliyetten alikoyma; sigorta eksperliği sıfatı saklı kalmak üzere altı aydan az, bir yıldan çok olmamak üzere meslekî faaliyetten alikoymadır.

ç) Meslekten çıkışma; sigorta eksperinin meslekten çıkartılarak bir daha bu mesleği icra etmesine izin verilmemesidir.

(6) Hakkında meslekten çıkışma kararı verilen tüzel kişi sigorta eksperini temsile ve ilzama yetkili olup meslekten çıkışma kararı verilmesinde sorumluluğu bulunanlar bir daha sigorta eksperliği yapamaz ve başka bir tüzel kişi sigorta eksperinde denetçi veya temsile ve ilzama yetkili olarak çalışmaz.

(7) Meslek kurallarına, mesleğin vakar ve onuruna aykırı fiil ve harekette bulunanlarla görevin gerektirdiği güveni sarsıcı harekette bulunan sigorta eksperleri hakkında, uyarma, tekrarında ise kınama cezası uygulanır.

(8) Görevini bağımsızlık, tarafsızlık ve dürüstlükle yapmayan veya kusurlu olarak yapan veya mesleğin genel ilkelerine aykırı harekette bulunan sigorta eksperleri için geçici olarak meslekî faaliyetten alikoyma cezası uygulanır.

(9) Kasten gerçeğe aykırı ekspertiz raporu düzenledikleri mahkeme kararı ile kesinleşen meslek mensuplarına meslekten çıkışma cezası verilir.

(10) Hakkında meslekten çıkışma cezası gerektirebilecek mahiyettedeki bir işten dolayı soruşturma yapılmakta olan sigorta eksperi, Sigorta Eksperleri İcra Komitesinin kararıyla, tedbir mahiyetinde işten el çektilerilebilir. İşten el çektleme kararı, ilgili mercilere derhal duyurulur. İşten el çektleme kararı, soruşturmanın durdurulmuş veya sigorta eksperliğine engel olmayan bir ceza verilmiş olması halinde kendiliğinden ortadan kalkar. İşten el çektleme kararı, bu kararın verilmesine esas olan hal ve şartların bulunmadığı veya sonradan kalktığını sabit olması durumunda kaldırılır.

(11) Üç yıllık bir dönemde iki veya daha fazla disiplin cezasını gerektiren

davranışta bulunan sigorta eksperi hakkında, her yeni suçu için bir öncekinden daha ağır ceza uygulanır.

(12) Geçici olarak meslekî faaliyetten alikoyma cezası ile cezalandırılmasından sonra beş yıllık dönemde bu cezayı gerektiren fiili yeniden işleyen sigorta eksperleri hakkında meslekten çıkışma cezası uygulanır.

(13) Kovoşturma ve hüküm tesisi, disiplin soruşturması yapılmasına ve disiplin cezası uygulanmasına engel değildir.

(14) Sigorta Eksperleri İcra Komitesi üyeleri hakkındaki soruşturmalar Müsteşarlıkça yapılır. Müsteşarlık tarafından verilen kararlar kesindir.

(15) Disiplin cezasını gerektirecek eylemlerin işlenmesinden itibaren üç yıl geçmiş ise disiplin soruşturması yapılamaz. Ancak, Sigorta Eksperleri İcra Komitesince işe el konulmuş ise bu süre işlemez.

(16) Disiplin cezasını gerektirecek eylemlerin işlenmesinden itibaren beş yıl geçmiş ise disiplin cezası verilemez.

(17) Disiplin cezasını gerektiren eylem aynı zamanda suç teşkil ediyorsa ve bu suç için ilgili kanunlarda daha uzun bir zaman aşımı süresi tespit olunmuşsa, bu maddedeki zaman aşımı süreleri yerine ilgili kanunlardaki zaman aşımı süresi uygulanır.

(18) Disiplin kararlarına karşı, kararın Sigorta Eksperleri İcra Komitesince tebliğinden itibaren onbeş gün içinde Müsteşarlığa itirazda bulunulabilir. Müsteşarlık en geç bir ay içerisinde itirazı karara bağlar. Müsteşarlık tarafından verilen kararlar kesindir.

(19) Disiplin cezalarına ilişkin kararlar kesinleşmedikçe uygulanamaz.

(20) Meslekten çıkışma ve geçici olarak meslekî faaliyetten alikoyma cezalarından başka bir disiplin cezası verilen sigorta eksperleri, söz konusu cezaların uygulanmasından itibaren beş yıl geçtikten sonra Sigorta Eksperleri İcra Komitesine başvurarak haklarındaki disiplin cezalarının sicillerinden silinmesini talep edebilir. İlginin bu süre içinde disiplin cezası almamış olması halinde, disiplin cezasının silinmesine karar verilir.

(21) Sigorta Eksperleri İcra Komitesinin bu madde uyarınca aldığı karar ve tedbirlere zamanında ve tam olarak uymayan üyeleri hakkında Sigorta Eksperleri İcra Komitesince ikibin Türk Lirasından altıbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası uygulanır.

(22) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Sigorta Eksperleri İcra Komitesinin görevlerini etkin bir biçimde gerçekleştirebilmesi için uygun mekan, yeterli sayıda personel ve gerekli teknik donanımı temin eder.

(23) Sigorta Eksperleri İcra Komitesi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulunun uygun görüşü ile Levhaya kayıt ücreti veya aidatı belirlemeye yetkilidir. Bu ödemeler Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bütçesine gelir kaydedilir.

(24) Müsteşarlık, mevzuata ve sigortacılık sektörünün genel menfaatlerine aykırılık tespit etmesi halinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden sigorta eksperlerine ilişkin yapılan düzenlemelerin iptal edilmesini veya düzenlemelerde değişiklik yapılmasını isteyebilir.

(25) Sigorta Eksperleri İcra Komitesinin çalışma esas ve usûlleri Müsteşarlığın bağlı

olduğu Bakanlığın uygun görüşü ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Sigorta Acenteleri İcra Komitesi

MADDE 27 – (1) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde Sigorta Acenteleri Sektör Meclisi oluşturulur. Kırk kişiden oluşan Meclis üyeleri, mesleğinde itibar ve tecrübe sahibi ticaret odası veya ticaret ve sanayi odası mensubu sigorta acenteleri arasından, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğince ve Müsteşarlıkça ortaklaşa belirlenen usûl ve esaslara göre seçilir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 57 nci maddesinin ikinci fıkrası hükmü Sigorta Acenteleri Sektör Meclisi hakkında uygulanmaz.

(2) Sigorta Acenteleri Sektör Meclisi üyeleri, dört yıl süre ile görev yapmak üzere dokuz kişiden oluşan Sigorta Acenteleri İcra Komitesinde görev almak üzere yedi asıl ve yedi yedek üye seçer. Bu Komiteye Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulundan bir üye ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Sekreteri veya görevlendireceği yardımcısı daimî üye olarak atanır. Sigorta Acenteleri Sektör Meclisine ve Komiteye seçilebilmek için en az on yıl bilfil sigorta acenteliği yapmış olmak gereklidir. Yedek üyelerde de asıl üyelerde aranan nitelikler aranır. Sigorta Acenteleri İcra Komitesi ilk toplantıda kendi içinden bir başkan ve bir başkan yardımcısı seçer. Tüzel kişi sigorta acenteleri, Sigorta Acenteleri Sektör Meclisinde ve Sigorta Acenteleri İcra Komitesinde genel müdürleri veya şirketi temsile yetkili kişiler tarafından temsil edilir. Geçmiş beş yıl içinde disiplin cezası alanlar ile hakkında sigorta acenteliğine engel bir suçtan dolayı kovuşturma açılmasına karar verilenler kovuşturma tamamlanana kadar Sigorta Acenteleri İcra Komitesine seçilemez ve tüzel kişiyi temsil edemez. Sigorta Acenteleri İcra Komitesinde yer almakla birlikte daha sonra seçim yeterliliğini kaybeden, ardi ardına yapılmış üç toplantıya geçerli bir özrü olmadan kendisi veya tüzel kişi açısından temsilcisi katılmayan üyelerin üyelikleri kendiliğinden düşer.

(3) Sigorta Acenteleri İcra Komitesi aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir:

a) Sigorta acenteliği faaliyetlerinin adil ve dürüst bir biçimde yerine getirilmesi, iş ahlakının sağlanması, meslek mensuplarının dayanışma ve sigorta acenteliği mesleğinin gerektirdiği özen ve disiplin içinde çalışması için meslek kurallarını oluşturmak.

b) Sigorta acenteliğinin etik kurallarını belirlemek ve sigorta acenteliği uygulamalarında birlik sağlanmasına çalışmak.

c) Sigorta acenteleri arasında haksız rekabeti ve haksız uygulamaları ortadan kaldırmak için gerekli bütün önlemleri almak ve uygulamak.

ç) Yurt içinde ve yurt dışında sigortacılık ve sigorta acenteliğine ait gelişmeler ile idarî ve yasal düzenlemeleri izleyerek toplayacağı bilgileri mensuplarına ve ilgililere ulaştırmak.

d) Yurt içinde ve yurt dışında sigorta acenteliği ile ilgili diğer meslek kuruluşları ile ilişki kurmak.

e) Sigorta acenteliği mesleğinin geliştirilmesi amacıyla gerekiğinde kurslar tertip

etmek, seminer ve konferans gibi eğitim faaliyetlerinde bulunmak.

f) Sigorta acenteliği faaliyeti için gerekli asgarî fizikî şartları belirlemek.

g) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kuruluna sunulmak üzere yıllık rapor hazırlamak.

ğ) Sigortacılık mevzuatı uyarınca sigorta acenteliği yapabilmek için gerekli olan Levhaya kayıt işlemleri ile kayıttan silinme işlemlerini yürütmek.

h) Sigorta acenteleri hakkında sigortacılık faaliyetleri ile ilgili konularda disiplin cezası vermek.

i) Sigorta acentelerinde sözleşme düzenlemeye yetkili personelin niteliklerini belirlemek ve bunlara ilişkin sicil tutmak.

j) Müsteşarlıkça verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

(4) Sigorta Acenteleri İcra Komitesince alınan kararlar en geç onbeş gün içinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kuruluna bildirilir. Sigorta Acenteleri İcra Komitesince alınan kararların işleme konulabilmesine yönelik usûle ilişkin işlemler Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu tarafından yerine getirilir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu, Sigorta Acenteleri İcra Komitesince kendisine bildirilen kararların gereğini bildirim tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde yerine getirmek zorundadır. Sigorta Acenteleri İcra Komitesi, üçüncü fikrada sayılan işlemleri yerine getirebilmek için gerektiğinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulunun uygun görüşü ile ticaret veya ticaret ve sanayi odalarına görev verebilir.

(5) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 94 üncü maddesi Sigorta Acenteleri İcra Komitesi için de uygulanır. Sigorta Acenteleri İcra Komitesi üyelerine ödenecek huzur hakkı ve diğer ödemeler, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulunun teklifi ve Müsteşarlığın uygun görüşü ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Kurulunca tespit edilir.

(6) Sigorta acentelerinin, sigorta acenteliği faaliyetine ilişkin olarak verilecek disiplin cezalarında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 87 nci, 88 inci ve 89 uncu maddesinde belirtilen yetkiler Sigorta Acenteleri İcra Komitesi tarafından kullanılır ve söz konusu Kanunun 87 nci maddesi, sigorta acenteleri hakkında verilecek disiplin suç ve cezaları için de uygulanır. Ancak, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 87 nci maddesinin üyelikten geçici çıkışma ve üyelikten uzun süreli çıkarmaya ilişkin hükümleri; meslekten geçici çıkışma ve meslekten uzun süreli çıkışma şeklinde uygulanır. Sigorta acentelerinin, sigorta acenteliği faaliyetine ilişkin olarak yönetmelikle belirlenecek suçlar için ayrıca meslekten men cezası da verilebilir. Hakkında meslekten çıkışma kararı verilen tüzel kişi sigorta acentelerini temsile ve ilzama yetkili olup meslekten çıkışma kararı verilmesinde sorumluluğu bulunanlar bir daha sigorta acenteliği yapamaz ve başka bir tüzel kişi sigorta acentesinde denetçi veya temsile ve ilzama yetkili olarak çalışamaz. Hakkında meslekten çıkışma cezası gerektirebilecek mahiyetteki bir işten

dolayı soruşturma yapılmakta olan sigorta acentesi, Sigorta Acenteleri İcra Komitesi kararıyla, tedbir mahiyetinde işten el çektilerilebilir. İşten el çekirme kararı, soruşturmanın durdurulmuş veya sigorta acenteliğine engel olmayan bir ceza verilmiş olması halinde kendiliğinden ortadan kalkacağı gibi bu kararın verilmesine esas olan hal ve şartların bulunmadığı veya sonradan kalktığını sabit olması durumunda da Sigorta Acenteleri İcra Komitesi tarafından kaldırılır. Gerek işten el çekirme kararı, gerekse bu kararın kaldırılması sigorta acentesinin kayıtlı olduğu odaya ve ilgili mercilere derhal bildirilir. Sigorta Acenteleri İcra Komitesi üyeleri hakkında sadece sigorta acenteliği faaliyeti dolayısıyla yapılacak disiplin soruşturmalarının yürütülmesi ve bu fikradaki disiplin cezalarının verilmesi ise Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yüksek Disiplin Kurulunun yetkisindedir. Sigorta acenteleri hakkında verilecek disiplin cezaları için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 92 ncı maddesi uygulanır.

(7) Sigorta Acenteleri İcra Komitesi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulunun uygun görüşü ile Levhaya kayıt ücreti veya aidatı belirlemeye yetkilidir. Bu ödemeler Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bütçesine gelir kaydedilir.

(8) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Sigorta Acenteleri İcra Komitesinin görevlerini etkin bir biçimde gerçekleştirebilmesi için uygun mekan, yeterli sayıda personel ve gerekli teknik donanımı temin eder.

(9) Müsteşarlık, mevzuata ve sigortacılık sektörünün genel menfaatlerine aykırılık tespit etmesi halinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden sigorta acentelerine ilişkin yapılan düzenlemelerin iptal edilmesini veya düzenlemelerde değişiklik yapılmasını isteyebilir.

(10) Sigorta Acenteleri Sektör Meclisi ile Sigorta Acenteleri İcra Komitesinin çalışma esas ve usûlleri Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlığın uygun görüşü ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Denetim ve Bilgi Verme

Denetim¹⁸

MADDE 28 – (1) Türkiye’de faaliyet gösteren sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, özel kanunlarına göre sigortacılık faaliyetinde bulunan kuruluşlar, sigorta ve reasürans aracılıarı, sigorta eksperlik faaliyetleri, aktüerler ve sigortacılık işlemi yapan veya sigortacılık alanında faaliyet gösteren diğer kişilerin her türlü sigortacılık işlemlerinin denetimi, Sigorta Denetleme Kurulu tarafından yapılır.

(2) Sigorta Denetleme Kurulu, bir başkan ile sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ile bunların yardımcılarından oluşur. Bu Kanun ve diğer kanunların sigortacılığa, sigortaya veya sigortacılık alanında faaliyet gösteren kişi ve kuruluşlara ilişkin hükümlerinin Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlığa veya Müsteşarlığa verdiği teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma görev ve yetkileri sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ve bunların yardımcıları eliyle ifa edilir ve kullanılır.

(3) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin faaliyetleri, varlıklarları, iştirakları, alacakları, özkaynakları ve borçları ile kâr ve zarar hesapları arasındaki ilgi ve dengelerin ve malî bünyelerini ve idarî yapılarını etkileyen diğer tüm unsurların, tahsil edilen primler ile birikimlerin değerlendirilmesi ve korunması ile aktüeryal ve finansal hesap ve dengelerin incelenmesi, tespit ve denetimi sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ile bunların yardımcıları tarafından yapılır.

(4) Sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ile bunların yardımcıları; sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri ile bunların bağlı ortaklıkları, iştirakları, Şubeleri ile temsilciliklerinden, araçlar ve bankalar da dahil olmak üzere diğer kişilerden bu Kanun ve diğer kanunların sigortacılıkla ilgili hükümleri bakımından gerekli göreceleri bilgileri istemeye ve bunların tüm defter, kayıt ve belgelerini incelemeye yetkilidir.

(5) Kamu kurum ve kuruluşları, Birlik ile diğer benzeri sivil toplum ve meslek kuruluşları, bu madde kapsamına giren konu ve işlemlerle sınırlı olmak üzere, Devletin güvenliği ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak haller ile aile hayatının gizliliği ve savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler dikkate alınmaksızın gizli dahi olsa sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ve bunların yardımcıları tarafından istenecek görevleriyle ilgili her türlü bilgi ve belgeyi uygun süre ve ortamda vermeye, istenecek defter ve belgeleri ibraz etmeye ve incelemeye hazır bulundurmakla, bilgi işlem sistemini denetim

¹⁸ 13/6/2012 tarihli ve 6327 sayılı Kanunun 56 ncı maddenin altıncı fıkrasında yer alan “risk yönetimi ve iç denetim sistemlerinde” ibaresi “iç kontrol sistemlerinde”, sekizinci fıkrasında yer alan “iç denetim” ibaresi “iç kontrol” ve dokuzuncu fıkrasında yer alan “iç denetim sistemi” ibaresi “iç kontrol sistemi” şeklinde değiştirilmiştir.

amaçlarına uygun olarak açmaya ve verilerin güvenliğini sağlamaya mecburdur. Sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktörleri ve bunların yardımcıları bu madde kapsamındaki kuruluşların yönetim ve denetim kurullarının toplantı tutanakları ile bu kurullara verilen raporları istemeye, inceleme konusu olan işlemlerle ilgisi olan diğer kişi, kurum ve kuruluşlar nezdinde inceleme yapmaya yetkilidir.

(6) Sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktörleri ve bunların yardımcıları tarafından gerçekleştirilen denetim, inceleme ve soruşturmalar sırasında talep edilmesi halinde, incelemeye, denetime veya soruşturmayaya tâbi kuruluşlar tarafından, iç kontrol sistemlerinde çalışanların yardımı da dahil olmak üzere her türlü destek sağlanır.

(7) Bu Kanun hükümleri ile diğer kanunlarda yer alan hükümler çerçevesinde, bu Kanuna tâbi kuruluşların faaliyetlerinin, risk yapısının, varlıklarını, alacakları, özkaynakları, borçları, yükümlülükleri ve taahhütleri, gelir ve gider hesapları arasındaki ilgi ve dengelerin ve malî bünyeyi etkileyen diğer tüm unsurların ve bu kuruluşlarca karşılaşılan risklerin gözetim faaliyetleri çerçevesinde tespiti, tahlili, izlenmesi ve ölçülmesi çıkartılacak yönetmeliğe göre Müsteşarlık tarafından yapılır.

(8) Müsteşarlık, bu Kanuna tâbi kuruluşlara ait bilgi ve belgeleri, bu kuruluşların konsolide ve konsolide olmayan bazda malî bünyeleri ve idarî yapılarının mevzuata uygunluğunu izlemek, analiz etmek, ilgili kuruluşlara ait rapor, tablo ve iç kontrol raporları ile Müsteşarlığın denetim ve gözetim sonuçlarını karşılaştırmak suretiyle değerlendirmek, elde edilen sonuçlara göre kuruluşların taşıdıkları risklerin türleri, büyülüklüğü ve kuruluşları etkileme durumunu, risk yönetim sisteminin güvenilirliği ile denetim riskini dikkate almak suretiyle kuruluşlar hakkında gerekli görülen tüm tedbirlerin alınmasını ve sonuçlandırılmasını sağlamak, söz konusu kuruluşların bağlı ortaklıklarının, malî iştiraklerinin ve şubelerinin faaliyetlerini önemli ölçüde etkileyen veya etkileyebilecek uygulamaları takip etmek, gerekirse ilgililer nezdinde girişimde bulunmak konularında yetkilidir.

(9) Bu Kanuna tâbi kişi ve kuruluşlar hesap ve kayıt düzenleriyle uyumlu olarak Müsteşarlıkça belirlenen formatlara uygun bir şekilde üretecekleri bilgi, belge, cetvel, rapor ve malî tabloları Müsteşarlıkça belirlenen iletişim kanallarını kullanmak suretiyle belirlenen süreler içinde Müsteşarlığa tevdi etmekle yükümlüdür. Kuruluşlar tarafından elektronik ortamda gönderilen bilgiler, iç kontrol sistemi kapsamında yönetim kurulunun sorumluluğundadır.

Bilgi verme yükümlülüğü, uluslararası kuruluşlara üyelik ve işbirliği¹⁹

MADDE 29 – (1) Bu Kanuna tâbi kişiler ile sigortacılıkla ilgili her tür meslekî faaliyet icra edenler, sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin iştirakları, bankalar ve diğer kişiler, özel kanunlardaki yasaklı ve sınırlayıcı hükümler dikkate alınmaksızın gizli dahi olsa bu

¹⁹ Bu madde başlığı “Bilgi verme yükümlülüğü” iken, 13/6/2012 tarihli ve 6327 sayılı Kanunun 57 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Kanunun uygulanması ile ilgili olarak Müsteşarlıkça istenen her türlü bilgi ve belgeyi vermekle yükümlüdür. Devletin güvenliği ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak haller ile aile hayatının gizliliği ve savunma hakkına ilişkin hükümler saklıdır.

(2) Mütekabiliyet çerçevesinde ve bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak yabancı ülke kanunlarına göre denetime yetkili mercilerin, kendi ülkelerindeki sigortacılık sektöründe faaliyet gösteren kuruluşların bu Kanuna tâbi Türkiye'deki teşkilât veya ortaklıklarda denetim yapma ve bilgi isteme taleplerinin yerine getirilmesi Müsteşarlığın iznine tâbidir. Bu mercilere istenen bilgiler, açıklanmaması kaydıyla Müsteşarlık tarafından verilebilir. Müsteşarlık, yabancı ülkelerin denetime yetkili mercileri ile yapacağı anlaşmalar çerçevesinde sigortacılıkla ilgili her türlü işbirliği ve bilgi alışverişinde bulunabilir.

(3) (Ek: 13/6/2012-6327/57 md.) Müsteşarlık, sigortacılıkla ilgili denetim ve düzenleme otoritelerinin katıldığı uluslararası mali, iktisadi ve mesleki kuruluşlara üye olabilir ve işbirliği ve bilgi paylaşımında bulunabilmeyi teminen uluslararası mesleki kuruluşlar ve yabancı ülkelerin yetkili mercileri ile mutabakat zaptı imzalayabilir. İmzalanan mutabakat zaptı Bakanın onayı ile yürürlüğe girer.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Tahkim

Sigortacılıkta tahkim²⁰

MADDE 30 – (1) Sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler ile riski üstlenen taraf arasında sigorta sözleşmesinden veya Hesaptan faydalananak kişiler ile Hesap arasında doğan uyuşmazlıkların çözümü amacıyla Birlik nezdinde Sigorta Tahkim Komisyonu oluşturulur. Sigortacılık yapan kuruluşlardan, sigorta tahkim sistemine üye olmak isteyenler, durumu yazılı olarak Komisyona bildirmek zorundadır. Sigorta tahkim sistemine üye olan kuruluşlarla uyuşmazlığa düşen kişi, uyuşmazlık konusu sözleşmede özel bir hüküm olmasa bile tahkim usulünden faydalanabilir. (Ek cümle : 3/4/2013-6456/45 md.) İlgili mevzuat ile zorunlu tutulan sigortalardan kaynaklanan bu fikra kapsamındaki uyuşmazlıklar için ilgili kuruluş sigorta tahkim sistemine üye olmasa dahi hak sahipleri bu bölüm hükümlerine göre tahkim usulünden faydalanabilir. (Ek cümle : 3/4/2013-6456/45 md.) Sigorta tahkim sistemine üye olmayan kuruluşlar bakımından Sigorta Tahkim Komisyonu giderlerine katılım Hazine Müsteşarlığıca ayrıca belirlenir.²¹

(2) Komisyon, bir Müsteşarlık temsilcisi, iki Birlik temsilcisi, bir tüketici Derneği temsilcisi ile Müsteşarlıkça belirlenecek bir akademisyen hukukçu temsilcinin katılımı ile oluşur. Müsteşarlık temsilcisinin asgarî on yıl kamu hizmetinde çalışmış, sigortacılık alanında deneyim sahibi ve en az daire başkanı seviyesinde olması; Birlik temsilcilerinin de 4 üncü maddede genel müdür yardımcısı için öngörülen şartlara sahip olması gereklidir. Tüketici Derneği temsilcisi ise Türkiye içinde en fazla üyeye sahip tüketici Derneği'nin önereceği üç

²⁰ 13/6/2012 tarihle ve 6327 sayılı Kanunun 58 inci maddesiyle, bu maddeye onyedinci fikra eklenmiş ve diğer fikra numaraları buna göre teselsül ettirilmiştir.

²¹ 13/6/2012 tarihli ve 6327 sayılı Kanunun 58 inci maddesiyle, bu fikrada yer alan “arasında sigorta sözleşmesinden” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya Hesaptan faydalananak kişiler ile Hesap arasında” ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

aday arasından Müsteşarlıkça seçilir. Komisyon kendi içinden bir Başkan seçer. Komisyonda kararlar üye tamsayısının salt çoğunluğu ile alınır. İki yıl için seçilen Komisyon Başkan ve üyelerine, kamu iktisadî teşebbüsleri yönetim kurulu başkan ve üyelerine ödenen aylık ücret ve diğer ödemeler tutarında ücret ödenir.

(3) Komisyon aşağıdaki görevleri yerine getirir:

a) Müdür ve müdür yardımcılarını atamak.

b) Birlikçe ayrı bir hesapta izlenecek olan Komisyonun bütçesini hazırlayarak Birliğe sunmak.

c) Tahkim sisteminin adil, tarafsız ve etkin bir biçimde işleyişini sağlamak için gerekli önlemleri almak.

ç) Komisyonun faaliyet sonuçları hakkında yıllık rapor hazırlayarak Birliğe ve Müsteşarlığa göndermek.

d) Bilgi işlem alt yapısını hazırlamak.

e) Kanunlarla kendisine verilen diğer görevleri yapmak.

(4) Komisyon, gerekli görülen yerlerde büro açmaya yetkilidir. Büro müdürüne, Komisyon müdürü ile aynı nitelikleri taşıması zorunludur. Büro müdürüne verilecek görevler Komisyon tarafından belirlenir.

(5) Komisyonla bağlı çalışmak üzere bir müdür ve iki müdür yardımcısı, raportörler ile yeterli sayıda personel görevlendirilir. Müdür ve müdür yardımcıları Komisyonca, raportörler ve diğer personel ise müdürün önerisiyle Komisyon tarafından atanır. Görevden alınma, göreve atanma ile aynı usûle tâbidir. Komisyon müdürenin;

a) Malî güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan nitelikleri taşıması,

b) En az dört yıllık yüksek okul mezunu olması,

c) Sigorta hukukunda en az iki yıl veya sigortacılıkta en az beş yıl deneyimi olması, gereklidir.

(6) Müdür yardımcılarının (c) bendi hariç olmak üzere beşinci fikrada sayılan nitelikleri taşıması zorunludur. Ayrıca, müdür yardımcılarının en az birinde iki yıllık sigortacılık deneyimi aranır.

(7) Uyuşmazlıklar, hayat ve hayatı sigorta gruplarının sadece birinde görev yapacak olan sigorta hakemleri ve raportörler aracılığıyla çözülür.

(8) Sigorta hakemlerinin;

a) Malî güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan nitelikleri taşıması,

b) En az dört yıllık yüksek okul mezunu olması,

c) Sigorta hukukunda en az beş yıl veya sigortacılıkta en az on yıl deneyimi olması,

gereklidir. (**Ek cümle: 13/6/2012-6327/58 md.**) Müsteşarlık bu fikra uyarınca aranacak deneyim ve bu deneyime esas teşkil eden bilginin tespitine ilişkin ölçütleri belirlemeye yetkilidir.

(9) Komisyon nezdinde çalışacak olan sigorta raportörleri, Komisyon müdürüne aranan niteliklere sahip olmak zorundadır.

(10) Sigorta hakemi olmak isteyenlerin gerekli nitelikleri taşıdıklarını belgelemek suretiyle Komisyon'a başvurması gereklidir. Başvurusu uygun görülenler kabul için Müsteşarlığa

bildirilir. Müsteşarlığın kabul etmesi halinde ilgiliinin ismi, Komisyon tarafından tutulacak ve bir örneği Adalet Bakanlığına gönderilecek olan sigorta hakemliği listesine kaydolunur ve bu listede değişiklik olması halinde de değişiklikler altı aylık dönemler itibarıyla Adalet Bakanlığına ve Müsteşarlığa bildirilir.

(11) Sigorta hakeminin ismi;

a) Sigorta hakemliği yapmak için gereken nitelikleri kaybetmişse veya tarafsızlık ilkesine aykırı hareket ettiği tespit edilmişse sürekli olarak,

b) Kendisine ulaşan dosyaları bir yıl içinde en fazla üç kez zamanında sonuçlandırmamışsa bir yıl süreyle,

Listeden silinir.

(12) Tahkim sistemine üye olmak isteyenlerden katılma hayatı, uyuşmazlık çözümü için Komisyon'a başvuranlardan ise başvuru ücreti alınır. (**Değişik ikinci ve üçüncü cümle: 3/4/2013-6456/45 md.**) Beş bin Türk Lirasının altındaki uyuşmazlıklar hakkında verilen hakem kararları kesindir. Beş bin Türk Lirası ve daha üzerindeki uyuşmazlıklar hakkında verilen hakem kararlarına karşı kararın Komisyonca ilgiliye bildiriminden itibaren on gün içinde bir defaya mahsus olmak üzere Komisyon nezdinde itiraz edilebilir. (**Ek cümle: 3/4/2013-6456/45 md.**) İtiraz talebinde bulunmak için bu madde uyarınca belirlenen başvuru ücretinin Komisyon'a yatırılması şarttır. (**Ek cümle: 3/4/2013-6456/45 md.**) İtiraz üzerine hakem kararının icrası durur. (**Ek cümle: 3/4/2013-6456/45 md.**) İtiraz talebi münhasıran bu talepleri incelemek üzere Komisyon tarafından teşkil edilen hakem heyetlerince incelenir. (**Ek cümle: 3/4/2013-6456/45 md.**) İtiraz talebi hakkında işin heyete intikalinden itibaren iki ay içinde karar verilir. (**Ek cümle: 3/4/2013-6456/45 md.**) Beşbin Türk Lirası ve daha üzerindeki uyuşmazlıklar hakkında verilen hakem kararları bu madde uyarınca süresinde itiraz başvurusunda bulunulmaması hâlinde kesinleşir. (**Ek cümle: 3/4/2013-6456/45 md.**) Bu uyuşmazlıklar hakkında bu madde uyarınca yapılan itiraz üzerine verilen karar kesindir. (**Ek cümle: 3/4/2013-6456/45 md.**) Kırk bin Türk Lirasının üzerindeki uyuşmazlıklar hakkında itiraz üzerine verilen kararlar için temyize gidilebilir. (**Değişik cümle: 13/6/2012-6327/58 md.**) Ancak, tahkim süresinin sona ermesinden sonra karar verilmiş olması, talep edilmemiş bir şey hakkında karar verilmiş olması, hakemlerin yetkileri dahilinde olmayan konularda karar vermesi ve hakemlerin, tarafların iddiaları hakkında karar vermemesi durumlarında her hâlükarda temyiz yolu açıktır. Temyize ilişkin usûl ve esaslar hakkında Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu uygulanır.

(13) Komisyon'a gidilebilmesi için, sigortacılık yapan kuruluşla uyuşmazlığa düşen kişinin, uyuşmazlığa konu teşkil eden olay ile ilgili olarak sigortacılık yapan kuruluş'a gerekli başvuruları yapmış ve talebinin kısmen ya da tamamen olumsuz sonuçlandığını belgelemiş olması gereklidir. Sigortacılık yapan kuruluşun, başvuru tarihinden itibaren onbeş iş günü içinde yazılı olarak cevap vermemesi de Komisyon'a başvuru için yeterlidir.

(14) Mahkemeye ve Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri uyarınca Tüketicilerin Sorunları Hakem Heyetine intikal etmiş uyuşmazlıklar ile ilgili olarak Komisyon'a başvuru yapılamaz.

(15) Sigortacılık yapan kuruluşla uyuşmazlığa düşen kişinin Komisyon'a başvuru,

öncelikle raportörler tarafından incelenir. Raportörler en geç onbeş gün içinde incelemelerini tamamlamak zorundadır. Raportörler tarafından çözümlendirilemeyen başvurular sigorta hakemine ilettilir. Uyuşmazlığa hangi sigorta hakeminin bakacağı, Komisyon tarafından sigorta hakemi listesinden seçilir. Komisyon, işin niteliğine bağlı olarak en az üç sigorta hakeminden oluşan bir heyet oluşturulmasına karar verebilir. Ancak, uyuşmazlık konusu miktarın onbeşbin Türk Lirası ve üzerinde olduğu durumlarda heyet teşekkülü zorunludur. Heyet kararını çoğunlukla verir. Hakemler, sadece kendilerine verilen evrak üzerinden karar verir. Seçilen sigorta hakemi mücbir nedenler ve umulmayan haller hariç olmak üzere görevi reddedemez. Bununla birlikte, taraflar, Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanununda yer alan hâkimi ret nedenlerine dayanarak hakemi reddedebilir. Ret talebi Komisyona, durumun öğrenildiği tarihten itibaren en geç beş iş günü içinde bir dilekçeyle yapılır. Ret talebi üzerine Komisyon müdürü, iki tarafın görüşlerini dinledikten sonra bu konuda en geç beş iş günü içinde karar verir.

(16) Hakemler, görevlendirildikleri tarihten itibaren en geç dört ay içinde karar vermeye mecburdur. Aksi halde, uyuşmazlık yetkili mahkemece halledilir. Ancak, bu süre tarafların açık ve yazılı muvafakatlarıyla uzatılabilir. Hakem, kararını Komisyon müdürüne tevdi eder. (**Değişik son cümle:22/7/2020-7251/56 md.**) Komisyon Müdürünce karar en geç üç iş günü içinde taraflara bildirilir; ayrıca kararın aslı dosya ile birlikte Komisyonca saklanır.

(17) (**Ek: 13/6/2012-6327/58 md.**) Talebi kısmen ya da tamamen reddedilenler aleyhine hükmolunacak vekalet ücreti, Avukatlık Asgarî Ücret Tarifesinde belirlenen vakalet ücretinin beşte biridir.

(18) Hakemlik ücreti, Komisyona başvuru ücreti ve üyeliğe katılma payı, Komisyonun görüşü alınarak Müsteşarlıkça belirlenir; hakem ücreti Komisyon tarafından ödenir.

(19) Sigorta hakemleri ve raportörler tarafsız olmak zorundadır. Sigorta şirketlerinin, reasürans şirketlerinin, sigortacılık yapan diğer kuruluşların, sigorta eksperlerinin, sigorta acentelerinin ve brokerlerin ortakları, yönetim ve denetiminde bulunan kişiler ve bunlar adına imza atmaya yetkili olanlar ile tüm bu kuruluşlarda meslekî faaliyyette bulunanlar ve sigorta eksperleri, sigorta acenteleri ve brokerler sigorta hakemliği yapamaz. Bu sınırlandırmalar söz konusu kimselerin eş ve çocukları için de geçerlidir. Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanununun 28inci maddesi sigorta hakemleri hakkında da uygulanır.

(20) Komisyonda görev alanlar, hakemler ve raportörler, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları ilgililerin izni olmaksızın açıklayamaz. Ancak, suç teşkil eden hallerin yetkili mercilere duyurulması zorunludur.

(21) Komisyonun yapısı ve görevleri ile Komisyon müdürü ve Komisyon müdür yardımcılarının nitelikleri, çalışma usûl ve esasları, raportörlerin, sigorta hakemlerinin çalışma usûl ve esasları, kararların ne şekilde düzenleneceği, Komisyona başvuru esasları, Liste tutulmasına ve bütçeye ilişkin esaslar ile katılım ücreti gibi hususlar yönetmelikle belirlenir.

(22) Müsteşarlık bu maddede yer alan maktu para miktarlarını, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Üretici Fiyatları Endeksi artış oranını aşmamak suretiyle artırmaya yetkilidir.

(23) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde Hukuk Usûlü Muhakemeleri

Kanununun hükümleri, sigortacılıktaki tahkim hakkında da kiyasen uygulanır.

(24) Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu çerçevesinde yapılacak tahkim için seçilecek hakemlerin de bu maddede sigorta hakemleri için aranılan nitelikleri taşıması gereklidir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Sigortacılık Eğitim Merkezi, destek hizmetleri ve diğer organizasyonlar²²²³

MADDE 31 – (1) Bakan, sigortacılıkla ilgili özellik taşıyan konular için gerekli sınavların tarafsız bir şekilde yapılması, yurt içi veya yurt dışı ya da uluslararası anlaşmalar çerçevesindeki eğitim taleplerinin karşılanması ve benzeri amaçlarla sigortacılık eğitim merkezi kurmaya yetkilidir. Sigortacılık eğitim merkezinin giderleri, sigortacılık alanında faaliyet gösteren meslek kuruluşlarının katkılarından, Hesaptan aktarılacak katkı payından, merkezin hizmet vereceği ilgili kamu ve özel sektör kuruluşlarından ve hibelerden yönetmelikle belirlenecek esaslar çerçevesinde karşılanır. Sigortacılık eğitim merkezince yerine getirilecek eğitim faaliyetleri, Özel Öğretim Kurumları Kanununa tâbi değildir.

(2) Dernek, federasyon ve birelik gibi belirli bir kanuna tâbi olarak kurulan kuruluşlar hariç olmak üzere sigortacılık ve reasürans uygulamaları ile ilgili olarak organizasyonlar oluşturulması Bakanın iznine tâbidir.

(3) (Ek: 13/6/2012-6327/59 md.) Bu Kanun kapsamında faaliyet gösteren kişi ve kuruluşlar, faaliyet alanlarına yardımcı veya tamamlayıcı nitelikteki destek hizmetini almadan önce, gerektiğinde Müsteşarlığa ibraz edilmek üzere, alacakları hizmetten doğabilecek riskler ile bunların yönetilmesine, beklenen fayda ve maliyetin değerlendirilmesine ilişkin yazılı bir rapor hazırlar. Alınacak destek hizmeti, destek hizmeti alanların mevzuattan doğan yükümlülüklerini yerine getirmelerini ve denetlenmelerini engelleyici nitelikte olamaz.

(4) Sigortacılık eğitim merkezi ile ikinci fikra uyarınca oluşturulacak organizasyonlara ve destek hizmetlerinin veriliş şekli ile destek hizmeti kuruluşlarına ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Sır saklama yükümlülüğü

MADDE 31/A – (Ek: 13/6/2012-6327/60 md.)

(1) Bu Kanunun uygulanmasında ve uygulanmasının denetiminde görev alanlar, bu Kanuna tâbi kuruluşların görevlileri ve yetkilileri, bu Kanuna tâbi kişiler ile bunların yanında

²² Bu madde başlığı “Sigortacılık eğitim merkezi ve diğer organizasyonlar” iken, 13/6/2012 tarihli ve 6327 sayılı Kanunun 59 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

²³ 13/6/2012 10186 tarihli ve 6327 sayılı Kanunun 59 uncu maddesiyle, bu maddenin birinci fikrasına “meslek kuruluşlarının katkılarından,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Hesaptan aktarılacak katkı payından,” ibaresi ve ikinci fikrasından sonra gelmek üzere üçüncü fikra eklenmiş, mevcut üçüncü fikra dördüncü fikra olarak teselsül ettirilmiş ve bu fikrada yer alan “organizasyonlara” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve destek hizmetlerinin veriliş şekli ile destek hizmeti kuruluşlarına” ibaresi eklenmiştir.

çalışanlar ve dışarıdan hizmet alımı yoluyla sigortacılık sektöründe iş görenler, sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri bu Kanun kapsamında faaliyet gösteren kişi ve kuruluşlar ile bunların iştirakları, kuruluşları ve sigorta sözleşmesi ile ilgili kişilere ait sırları bu konuda kanunen açıkça yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamaz, kendilerinin veya başkalarının yararlarına kullanamaz. Bu yükümlülük söz konusu sıfat ve görevlerin sona ermesinden sonra da devam eder.

(2) Ancak, gizlilik sözleşmesi yapılması ve sadece risk değerlendirmesi amacıyla kullanılmak üzere sigorta şirketi, reasürans şirketi ve emeklilik şirketlerinin kendi aralarında doğrudan doğruya ya da Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi vasıtasıyla yapacakları her türlü bilgi ve belge alışverişi sırasında sigorta şirketi, reasürans şirketi ve emeklilik şirketlerine ya da sigorta sözleşmesi ile ilgili kişilere ait, yanlış sigorta uygulamaları dâhil, sır niteliğindeki bilgilerin öğrenilmesi ve paylaşımı sır saklama yükümlülüğü dışındadır.

Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi

MADDE 31/B – (Ek: 13/6/2012-6327/61 md.)

(1) Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği nezdinde, sigortalılar ve sigorta sözleşmesinden dolaylı da olsa menfaat sağlayanlara ilişkin olarak, yanlış sigorta uygulamaları dâhil, risk değerlendirmesine esas bilgileri toplamak ve bu bilgilerin sigorta, reasürans ve sigortacılık faaliyetinde bulunan emeklilik şirketleri ile Müsteşarlıkça belirlenecek kişilerle paylaşılmasını sağlamak amacıyla Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi kurulur.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen şirketler, Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezine üye olmak zorundadır. Üye kuruluşlar, Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezince istenilen her türlü bilgiyi vermekle yükümlüdür.

(3) Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi kuruluş amaçları doğrultusunda, özel hukuk tüzel kişileri ile kamu kurum ve kuruluşlarından, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşlarından, ilgili mevzuatla kurulmuş diğer bilgi merkezlerinden bilgi talep etmeye ve bunlarla Müsteşarlığın uygun görüşüne istinaden bilgi alışverişine yönelik sözleşmeler imzalamaya yetkilidir. Söz konusu kurum ve kuruluşlar Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi tarafından talep edilen bilgileri vermekle yükümlüdür. Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezinde toplanan bilgilerin bilgi sahibinin kendisi veya onay vermesi durumunda bu madde uyarınca Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi ile bilgi alışverişine ilişkin sözleşme yapan özel hukuk tüzel kişileri, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşlarıyla anılan sözleşmeler çerçevesinde paylaşılması bu Kanunun 31/A maddesinin ikinci fıkrası kapsamında değerlendirilir.

(4) Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi kendi yönetimi tarafından temsil ve idare edilir. Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi iş ve işlemlerinden kendi yönetimi yetkili ve sorumlu olup faaliyetleri için gereken giderler kendi bütçesinden karşılanır. Müsteşarlık, Sigorta Bilgi ve

Gözetim Merkezini denetler. Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi sigorta uygulamaları kapsamında, poliçe yazım ve hasar süreçlerinin izlenmesi de dâhil olmak üzere Müsteşarlık tarafından talep edilen her türlü çalışmayı yapar ve bu amaçla gerekli alt yapıyı tesis eder.

(5) Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezinin bütün işlem ve kayıtları gizlidir. Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi topladığı her türlü bilgiyi, Müsteşarlığa istenen biçim ve sürede vermekle yükümlüdür. Söz konusu bilgiler, sahibinin açık rızasının bulunması durumunda belirlediği kişiye belli bir ücret karşılığında verilir.

(6) Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi nezdinde bulunan sır nitelikindeki bilgileri, bu konuda kanunen yetkili kılınan mercilerden başkalarına açıklayanlar, hukuka aykırı olarak kendisi ya da başkası yararına kullananlar, yayanlar, verenler, aktaranlar veya ele geçirenler hakkında 35inci maddenin dokuzuncu ve onuncu fıkraları hükümleri uygulanır. Bu fıkarda tanımlanan suçların bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, ilgili tüzel kişi hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

(7) Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezine üye şirketlerin Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi giderlerine katılım payları anılan şirketlerin bir önceki yıl gerçekleştirdikleri prim üretiminin binde birini aşmamak üzere Müsteşarlıkça belirlenir. Müsteşarlık, bu oranın yüzde elli oranında azaltılmasına veya artırılmasına karar verebilir. (**Ek cümle: 3/4/2013-6456/46 md.**) Bu surette tespit edilen katılım paylarının Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi giderlerini karşılayamaması durumunda bu madde uyarınca yayımlanacak yönetmelikte belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde Birlik Yönetim Kurulunca üye şirketlerden ayrıca katılma payı talep edilebilir. Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi giderlerine Müsteşarlığın belirleyeceği esaslar dahilinde Hesaptan katkı sağlanabilir.

(8) Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezinin kuruluşu, faaliyetleri, Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezinde toplanan bilgilerin kapsam, biçim ve içeriğine ve bunların paylaşılmasına, paylaşılacak bilgilerin kapsam ve içeriğine, ücretlendirilmesine ve üyelerce ödenecek katılım paylarının belirlenmesi, yükümlülükler uymayan üyeler hakkında yapılacak işlemler ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

İyiniyet

MADDE 32 – (1) Sigorta şirketleri ve araçlar, her çeşit broşür, izahname ve diğer belgeler ile ilan ve reklamlarını, taahhütleriyle sigortalıya sağlayacakları hak ve menfaatlerin sınır ve kapsamı dışında bir anlayışa neden olacak şekilde düzenleyemez ve kişi ve kuruluşlara gerçeğe aykırı, yaniltıcı, aldatıcı ve haksız rekabete yol açan beyanda bulunamaz. Bu hükmeye aykırılığın tespiti halinde durum, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca faaliyet gösteren Reklam Kuruluna bildirilir.

(2) Sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, araçlar ve sigorta eksperleri sigortalıların hak ve menfaatlerini tehlikeye sokabilecek hareketlerden kaçınmak, mevzuat ve işletme planı esaslarına uygun faaliyette bulunmak, sigortacılığın icaplarına ve iyiniyet kurallarına uygun hareket etmek zorundadır.

(3) Sigorta şirketleri, iyiniyet kurallarına aykırı olarak sigorta tazminatının ödenmesini geciktiremez.

(4) Müsteşarlık, sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, aracılıar ve sigorta eksperlerinin yukarıda sayılan kurallara uymalarını sağlamak üzere gerekli her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

(5) Kişilerin, sigorta şirketini seçme hakkı sınırlanılamaz. Bir sözleşmenin unsurları içinde, taraflardan birinin bu sözleşmede yer alan herhangi bir hususta sigorta yapmaya zorunlu tutulduğu hallerde, söz konusu sigortanın belli bir şirkete yaptırılmasına ilişkin sözleşmeye konulmuş her türlü şart hükümsüzdür.

İhtisas komiteleri

MADDE 33 – (1) Müsteşarlık, bu Kanunun gerekli kıldığı tarife ve talimatlar ile sigortacılığın geliştirilmesi için araştırma ve inceleme yapılması amacıyla sigortacılık konusunda bilgi ve uzmanlık sahibi kişilerden oluşacak ihtisas komiteleri kurabilir. Oluşturulacak komitelerin giderleri, Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlıkça onaylanacak esaslar uyarınca sigortacılık alanında faaliyet gösteren ilgili meslek kuruluşu tarafından karşılanır.

(2) İhtisas komitelerinin çalışma usûl ve esasları yönetmelikle belirlenir.

Özel Riskler Yönetim Merkezi ve olağanüstü durumlarda teminat

MADDE 33/A – (Ek: 29/3/2011-6215/25 md.) (Başlığı ile Birlikte Değişik:20/5/2021-7319/12 md.)

(1) Yurt içinden veya uluslararası piyasalardan sigorta veya reasürans teminatı bulunamayan ya da teminat sağlanmasında güçlük bulunan riskler, nükleer riskler gibi özellik arz eden riskler ile sigorta edilmesinde kamu yararı bulunan riskler için teminat sağlama, sigorta veya reasürans havuzları kurma veya kurulmasını koordine etme, sigorta ve reasürans şirketleri arasında işbirliği yapılmasını sağlama, oluşturulacak havuz, organizasyon veya işbirliği mekanizmalarının yürütülebilmesi amacıyla tüzel kişiliği haiz Özel Riskler Yönetim Merkezi kurulmuştur.

(2) Hangi risklerin Özel Riskler Yönetim Merkezi kapsamında yönetileceği Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun önerisi üzerine Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından; kapsama alınan risklere ilişkin olarak Devlet tarafından prim veya reasürans desteği verilip verilmeyeceği, verilecek ise kapsamı, reasürans Devlet desteğinin bir bedel karşılığında temin edilip edilmeyeceği hususları Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun teklifi ve Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Cumhurbaşkanı kararı ile belirlenir.

(3) Özel Riskler Yönetim Merkezinin işletilmesine ilişkin iş ve işlemler bir kamu sigorta veya reasürans şirketi tarafından yürütülür. Özel Riskler Yönetim Merkezi, bir sözleşme ile işleticisi şirkete çalışma usul ve esaslarını belirler.

(4) Özel Riskler Yönetim Merkezinin merkezi İstanbul'dadır. (**İptal ikinci cümle: Anayasa Mahkemesinin 5/11/2024 Tarihli ve E: 2021/78, K: 2024/181 Sayılı Kararı ile.**)

(5) Özel Riskler Yönetim Merkezi, Yönetim Kurulu tarafından yönetilir. Yönetim

Kurulu, Hazine ve Maliye Bakanlığından en az daire başkanı düzeyinde bir üye, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumundan en az daire başkanı düzeyinde bir üye, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından önerilecek bir üye, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunca belirlenen şartlara uygun olarak Birlik tarafından önerilecek üç aday arasından belirlenecek bir üye ile işletici şirketin temsilcisi bir üyeden oluşur. Hazine ve Maliye Bakanlığı temsilcisi Yönetim Kurulunun başkanıdır. Kurul üyelerine, bir ay içerisinde dörtten fazla olmamak üzere, her toplantı günü için (3000) gösterge rakamının Devlet memurlarına uygulanan aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda toplantı ücreti ödenir.

(6) Özel Riskler Yönetim Merkezinin gelirleri; Özel Riskler Yönetim Merkezi kapsamındaki sigortalardan elde edilen primler, bunların getirilerinden ve sigorta ve reasürans işlemleri çerçevesinde elde edilebilecek diğer gelirler ile sair gelirlerden oluşur. Özel Riskler Yönetim Merkezinin giderleri; Özel Riskler Yönetim Merkezi kapsamındaki sigortalar için ödenecek tazminatlardan, reasürans ve benzeri piyasalardan sağlanacak korumaya ilişkin ödemelerden, tanıtım ve bilgilendirme için yapılan harcamalardan, hasar tespit işlemlerine ilişkin harcamalardan, işletici şirkete yapılacak ödemelerden ve Özel Riskler Yönetim Merkezi amaçları doğrultusunda yapılacak diğer ödemelerden oluşur.

(7) Özel Riskler Yönetim Merkezi, gelir ve kurumlar vergisinden muafır. Bu muafiyet, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini kapsamaz. Özel Riskler Yönetim Merkezi, kendisine yapılacak bağış ve yardımlar ile her türlü ivazsız intikaller yönünden veraset ve intikal vergisinden; taraf olduğu işlemlere ilişkin düzenlenen kağıtlar yönünden damga vergisinden muafır.

(8) Kamu yararı açısından gerek görülmeli hâlinde sigortacılık ilkeleri gözetilerek Cumhurbaşkanı kararı ile Özel Riskler Yönetim Merkezi, Doğal Afet Sigortaları Kurumuna ve Tarım Sigortaları Havuzuna reasürans teminatı verebilir veya bu kurumlardan reasürans desteği alabilir.

(9) Özel Riskler Yönetim Merkezinin (...)²⁴ varlıklarının yatırıma yönlendirilmesi, (...)²⁴ ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(10) Terör, savaş hâli, doğal afetler ve benzeri olağanüstü durumlarda, yurt içinden veya uluslararası piyasalardan sigorta veya reasürans teminatı sağlanamaması ya da sağlanmasında güçlük bulunması ve Cumhurbaşkanlığının gereklî görmesi hâlinde, sivil hava ve deniz ulaşım araçları için, Hazine ve Maliye Bakanlığında sigorta veya reasürans teminatı sağlanmasına karar vermeye Hazine ve Maliye Bakanı yetkilidir. Verilecek teminatın kapsamı, süresi, türü, limitleri, karşılığında bir bedel alınıp alınmayacağı, bedel alınacak ise bedelin tutarı, alınacak bedelin nemalandırılması ve yönetimine ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanını tarafından belirlenir.

²⁴ Anayasa Mahkemesinin 5/11/2024 Tarihli ve E: 2021/78, K: 2024/181 Sayılı Kararı ile bu fikrada yer alan "...teşkilatı, çalışma usul ve esasları,..." ve "...yetki ve sorumlulukları..." ibareleri iptal edilmiştir.

Hak sahiplerince aranmayan paralar

MADDE 33/B – (Ek: 3/4/2013-6456/ 47 md.)

(1) Özel hukuk hükümlerine tabi sigortalar kapsamında hak sahiplerine ödenmesi veya iadesi gereken her türlü paranın ilgili mevzuat uyarınca zamanaşımıza uğraması ve ilgili şirket veya özel kanun hükümleri dâhilinde sigorta faaliyetinde bulunan kuruluşlar tarafından hak sahibine ulaşılamaması hâlinde, anılan paralar yapılacak ilanı müteakiben ilgisine göre Güvence Hesabına veya özel kanun hükümlerine dayalı olarak kurulmuş bulunan kuruluşlara gelir kaydedilir.

(2) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

ONUNCU BÖLÜM

Cezalar

İdarî cezalar

MADDE 34 – (1) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin dördüncü ve beşinci fikraları kapsamında belirlenecek esaslara aykırı davranışanlar ile 5inci maddesine aykırı olarak ruhsatsız faaliyet gösterenlerin işyerleri, Bakanın talebi üzerine valiliklerce bir yılı geçmemek üzere geçici olarak kapatılacağı gibi ilan ve reklamları da durdurulur ya da toplatılır.

(2) Bu Kanunun;²⁵

a) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen başka işle iştirgal yasağına aykırı davranışılması halinde yirmibeşbin Türk Lirası,

b) 4 üncü maddesinin iki ilâ yedinci fikralarında belirtilen nitelikleri taşımayan kişilerin şirketçe atanmasından ve bu fikralarda belirtilen nitelikleri taşımayan kişilerin maddede belirtilen görevleri üstlenmesinden dolayı uyarılan şirketin ya da ilgilinin, bu uyarının gereğini bir ay içinde yerine getirmemesi halinde sekizbin Türk Lirası; sekizinci fıkrası uyarınca etkin bir iç kontrol sistemi kurulması ve yeteri kadar iç kontrol elemanı çalıştırılması zorunluluğuna aykırı davranışılması halinde uyarılan şirketin altı ay içinde durumunu düzeltmemesi halinde onbin Türk Lirası,

c) 5inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca gerekli tescil ve ilan işlemlerinin yaptırılmış olmasından halinde sekizbin Türk Lirası,

ç) 7nci maddesi uyarınca gerekli tescil ve ilan işlemlerinin yapılmamış olmasından onikibin Türk Lirası,

d) 9uncu maddesinin beşinci fıkrası uyarınca gerekli bildirim Müsteşarlığa yapmayanlar sekizbin Türk Lirası,

e) 10uncu maddesine aykırı olarak gerekli iznin alınmaması halinde onikibin Türk Lirası,

f) 11inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı olarak genel şart düzenlemelerine aykırı davranışılması halinde onbin Türk Lirası,

²⁵ 13/6/2012 tarihli ve 6327 sayılı Kanunun 63 üncü maddesiyle, bu fıkranın (b) bendinde yer alan “iç denetim” ibareleri “iç kontrol” şeklinde ve (j) bendinde yer alan “onikibin Türk Lirası” ibaresi “bin Türk Lirasından onikibin Türk Lirasına kadar” şeklinde değiştirilmiştir.

g) 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına aykırı davranılması halinde beşbin Türk Lirası,

ğ) 17 nci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca gerekli masrafların karşılanması halinde ikibin Türk Lirası,

h) 18 inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fikralarına aykırı davranılması, dördüncü fıkrası uyarınca özel defter tutma, malî tabloları ilan etme yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi ve dördüncü fıkra uyarınca şirket aktif yapıları da dahil olmak üzere Müsteşarlıkça belirlenecek esas ve usullere aykırı davranılması halinde onikibin Türk Lirası,

i) 21 inci maddesine göre aktüer çalışma zorunluluğuna uyulmaması halinde onsekizbin Türk Lirası,

i) 32 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca alınan tedbirlere ve beşinci fıkrası hükmüne aykırı davranılması halinde yirmibin Türk Lirası,

j) Cumhurbaşkanı, Müsteşarlığın bağlı bulunduğu Bakanlık ve Müsteşarlık tarafından bu Kanuna göre alınan kararlara, çıkarılan yönetmelik ve tebliğlere ve yapılan diğer düzenlemelere uyulmaması halinde, bu Kanunda ayrıca öngörülmüş bir cezanın olmadığı hallerde bin Türk Lirasından onikibin Türk Lirasına kadar,²⁶

idârî para cezası uygulanır.

(3) İdarî para cezaları Müsteşarlıkça uygulanır.

Adlı cezalar

MADDE 35 – (1) Bu Kanuna göre ruhsat almadan risk üstlenmek suretiyle sigortacılık faaliyetinde bulunan veya ticaret unvanlarında ya da her türlü belgeleri yahut ilan ve reklamlarında veyahut kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda bu Kanunda belirtilen kuruluşların adını kullanan, bu Kanunda düzenlenen faaliyetlerde bulundukları izlenimini yaratacak söz ve işaretleri kullanan gerçek kişiler ve tüzel kişilerin yetkilileri, üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ve altıyüz günden az olmamak üzere bin güne kadar adlı para cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına aykırı olarak Müsteşarlıktan izin alınmadan sigorta sözleşmesi yapan kooperatiflerin yetkilileri beşyüz günden az olmamak üzere bin güne kadar adlı para cezası ile cezalandırılır.

(3) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile diğer mensupları, görevleri dolayısıyla kendilerine tevdi olunan veya muhafazaları, denetimleri ve sorumlulukları altında bulunan kuruluş ait para veya sair varlıklarını zimmetlerine geçirmeleri halinde, altı yıldan oniki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, kuruluşun uğradığı zararı da tazmine mahkûm edilir.

(4) Üçüncü fıkrada gösterilen suç, kuruluşu aldatacak ve fiilin açığa çıkmamasını sağlayacak her türlü hileli faaliyyette bulunmak suretiyle işlenmişse fail, oniki yıldan az

²⁶ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 182 nci maddesiyle bu bentte yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

olmamak üzere hapis cezası ve adlı para cezası ile cezalandırılır. Ancak, adlı para cezasının miktarı, meydana gelen zararın üç katından az olamaz. Zararın, kovuşturma yapılmadan önce tamamıyla ödenmesi halinde verilecek ceza üçte bir oranında indirilir.

(5) Bu Kanunda gösterilen yetkili mercilerin ve denetim görevlilerinin istedikleri bilgi ve belgeleri vermeyen ya da denetim görevlilerinin görevlerini yapmalarına engel olan gerçek kişilerle tüzel kişilerin yetkilileri, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ve ikiyüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile cezalandırılır.

(6) Bu Kanunda gösterilen mercilere, denetim görevlilerine, mahkemelere ve diğer resmî dairelere yanlısı şekilde yanlış ya da gerçeğe aykırı bilgi veya belge veren gerçek kişiler ile tüzel kişilerin yetkilileri, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikiyüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile cezalandırılır.

(7) Bu Kanuna tâbi kuruluşların itibarını zedeleyebilecek ya da servetine zarar verebilecek bir hususa kasten sebep olan ya da bu yolda asılsız haberler yayanlar bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası ve ikiyüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile cezalandırılır. Bu fiilin 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununda yazılı araçlarla ya da radyo, televizyon, video, internet, kablolu yayın veya elektronik bilgi iletişim araçları ve benzer yayın araçlarından biri ile işlenmesi halinde hapis cezası iki yıldan dört yıla kadar uygulanır. İsimleri belirtilmese dahi bu Kanuna tâbi kuruluşların güvenilirliği konusunda kamuoyunda tereddüte yol açarak bu kuruluşların malî bünyelerinin olumsuz etkilenmesine neden olabilecek nitelikte asılsız haberleri yukarıda belirtilen araçlarla yayanlar dörtyüz günden az olmamak üzere bin güne kadar adlı para cezası ile cezalandırılır.

(8) Bu Kanunun uygulanmasında ve uygulanmasının denetiminde görev alanlar ile sigorta hakemleri ve raportörleri, sıfat veya görevleri dolayısıyla öğrendikleri, bu Kanun kapsamında faaliyet gösteren kişi ve kuruluşlar ile bunların iştirakleri, kuruluşları ve sigorta sözleşmesi ile ilgili kişilere ait sırları, görevlerinden ayrılmalarından sonra dahil, bu Kanuna ve özel kanunlarına göre yetkili olanlardan başkasına açıklamaları veya kendi yararına kullanmaları halinde iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ve ikiyüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile cezalandırılır.

(9) Bu Kanuna tâbi kuruluşların görevlileri ve yetkilileri, bu maddenin sekizinci fıkrasında yazılı kişiler hariç olmak üzere bu Kanuna tâbi kişiler ile bunların yanında çalışanlar ve dışarıdan hizmet alımı yoluyla sigortacılık sektöründe iş görenler, sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri bu Kanuna tâbi kuruluşlara veya sigorta sözleşmesi ile ilgili kişilere ait sırları bu konuda kanunen açıkça yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklamaları halinde bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ve ikiyüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile cezalandırılır.

(10) Sekiz ve dokuzuncu fıkralarda yazılı kişilerin bu fıkralarda belirtilen türden sırları kendileri ya da başkalarına yarar sağlamak amacıyla açıklamaları halinde, bu kişiler üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ve adlı para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, fiilin önemine göre bu kişilerin görev yapmaları sürekli veya altı aydan bir yıla kadar geçici olarak yasaklanır.

(11) Gerçeğe aykırı malî tablo düzenleyenler ile bunları tasdik eden sigorta şirketi ve

reasürans şirketi denetçileri adlı para cezası ile cezalandırılır. Ancak adlı para cezası, gerçeğe aykırılık tutarının yüzde birinden az olamaz.

(12) Bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci, ikinci ve dördüncü fıkralarında yazılan izinleri almayanlar üç yüz günden az olmamak üzere; altıncı fikrasına göre belirlenen hisse sınırlamalarına uymayanlar dört yüz günden az olmamak üzere; üçüncü fikrasına aykırı olarak izin alınmadan yapılan hisse devirlerini pay defterine kaydettirenler ise dört yüz günden az olmamak üzere bin güne kadar adlı para cezası ile cezalandırılır.

(13) Bu Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fikrasına aykırı olarak tarifeleri Müsteşarlığın onayı olmaksızın uygulayanlar beş yüz günden az olmamak üzere; Müsteşarlığın tespit ve ilan ettiği aracılık komisyonları dışında komisyon verenler üç yüz günden az olmamak üzere; bu komisyonları alanlar ise yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile cezalandırılır.

(14) Bu Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fikrası hükmüne aykırı olarak sözleşme yapmaktan kaçınanlar beş yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile cezalandırılır.

(15) Bu Kanunun 15 inci maddesine aykırı şekilde Türkiye'de sigortalanabilir menfaatlerini Türkiye'de faaliyette bulunan sigorta şirketleri haricinde ve Türkiye dışında sigorta ettirenler adlı para cezası ile cezalandırılır.

(16) Bu Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fikrasına aykırı olarak yeteri kadar karşılık ayırmayanlar ile iki ilâ yedinci fıkralarına aykırı olarak teknik karşılık ayıranlar ve sekizinci fikrasına aykırı olarak reasürör payını belirleyenler; 17 ncı maddesinin birinci ve ikinci fikrasına aykırı olarak teminat, dördüncü fikrasına aykırı olarak minimum garanti fonu tesis edenler ile beşinci fikra uyarınca teminatlardan ödeme yapmayanlar adlı para cezası ile cezalandırılır. (**Değişik son cümle: 13/6/2012-6327/64 md.**) Ancak, adli para cezasının miktarı, yerine getirilmeyen yükümlülüğün veya yükümlülük eksik olarak yerine getirilmiş ise eksik kalan miktarın yüzde ikisinden az, yüzde onikisinden fazla olamaz.

(17) Bu Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fikrasına aykırı davranışanlar bin güne kadar; aykırılığın, iyiniyet kurallarını ihlal edici şekilde aktifin değerini düşürmesi halinde bu işlemi yapanlar, ikibin güne kadar adlı para cezası ile cezalandırılır. (**Değişik son cümle: 13/6/2012-6327/64 md.**) Ancak, adli para cezasının miktarı, aktifte gerçekleşen azalmanın yüzde beşinden az, yüzde yirmisinden fazla olamaz.

(18) Bu Kanunun 21 inci maddesinin üçüncü fikrasına aykırı hareket eden brokerler üç yüz günden az olmamak üzere; sigorta brokerliği dışında sigorta acenteliği ve eksperlik yapanlar dört yüz günden az olmamak üzere; dördüncü fikrasına aykırı hareket edenler iki yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile cezalandırılır.

(19) Bu Kanunun 22 ncı maddesinin üçüncü fikrası uyarınca belirlenecek esaslara aykırı hareket edenler üç yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile; onuncu fikrasına aykırı olarak sigorta eksperliği dışında başka bir işe uğraşanlar yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile; onbirinci fikrasına aykırı olarak birden fazla büro açanlar altmış günden az olmamak üzere adlı para cezası ile; onikinci fikrasına aykırı hareket eden gerçek kişi

sigorta eksperleri ve tüzel kişi sigorta eksperlerinin yetkilileri yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile; on üçüncü fikrasına aykırı olarak görev kabul eden sigorta eksperleri ile tüzel kişi sigorta eksperinin yanında çalışan sigorta eksperi veya tarafsızlığı ihlal eden sigorta eksperleri beş yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile; on dördüncü fikrası hükmüne aykırı davranışlar yüz yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile; on altıncı fikrasına aykırı hareket edenler ile bu fikra gereğince sigorta acenteliği ile ilgili faaliyetlerde çalışmaması gereği halde çalışanlar iki yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile; yirmi ikinci fikrasına aykırı olarak sigorta acenteliği yetkilerini veya unvanlarını başka kişilere kullandırınlar ve söz konusu yetki ve unvanları kullananlar beş yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile; sigorta acenteliği yaptığı izlenimini uyandırınlar yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile cezalandırılır.

(20) Bu Kanunun 23 üncü maddesinin onuncu fikrasına aykırı olarak ticarî faaliyette bulunanlar yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile; on ikinci fikrasına aykırı davranışlar yüz yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile; on üçüncü fikrasına aykırı olarak sigorta acenteliği yetkilerini veya unvanlarını başka kişilere kullandırınlar ve söz konusu yetki ve unvanları kullananlar beş yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile; sigorta acenteliği yaptığı izlenimini uyandırınlar yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile; on dördüncü fikrasına aykırı hareket edenler ile bu fikra gereğince sigorta acenteliğiyle ilgili faaliyetlerde çalışmaması gereği halde çalışanlar iki yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile cezalandırılır.

(21) Sigorta acenteliği yapamayacaklarla, sigorta acenteliği sözleşmesi yapan sigorta şirketlerinin bu işten sorumlu yöneticileri beş yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile; prim tahsil etme veya sözleşme yapma yetkisi verilemeyeceklerle bu yetkileri veren sigorta şirketlerinin bu işten sorumlu yöneticileri yüz yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile; bu yetkileri kabul eden kişiler iki yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile cezalandırılır.

(22) Hakkında meslekten çıkışma kararı verildiği halde bu Kanunun 26 ncı maddesinin altıncı fikrasına aykırı olarak tüzel kişi sigorta eksperinde denetçi veya temsile ve ilzama yetkili olarak çalışanlar ve bu kişileri çalıştırınlar ile hakkında meslekten çıkışma kararı verildiği halde 27 ncı maddenin altıncı fikrasına aykırı olarak tüzel kişi sigorta acentesinde denetçi veya temsile ve ilzama yetkili olarak çalışanlar ve bu kişileri çalıştırınlar bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası ve yüz yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile cezalandırılır.

(23) Bu Kanuna aykırı olarak ruhsatı olmadan brokerlik ve sigorta eksperliği yapanlar; Müsteşarlıktan uygunluk belgesi olmadan sigorta acenteliği yapanlar ile Aktüerler Siciline kaydolmadan aktüerlik yapanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ve dört yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile cezalandırılır.

(24) Bu Kanunda öngörülen süre içinde Birliğe üye olmayan sigorta şirketleri ve

reasürans şirketlerinin yetkilileri ile Levhaya kayıtlı olmadan sigorta eksperliği veya sigorta acenteliği faaliyetinde bulunanlar yüzelli günden az olmamak üzere adlı para cezası ile cezalandırılır.

(25) Aktüer ve broker yetki veya unvanlarını başka kişilere kullandırınlar ve söz konusu yetki ve unvanları kullananlar beş yüz günden az olmamak üzere, bu işleri yaptığı izlenimini uyandıranlar yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile cezalandırılır.

(26) Bu Kanunun 31 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki izni almadan sigortacılıkla ilgili organizasyon oluşturanlar üç yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile cezalandırılır.

(27) Bu Kanunun 32 nci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı davranışanlar ile üçüncü fıkrasına aykırı olarak iyiniyet kurallarını ihlal edici şekilde sigorta tazminatı ödemesini geciktirenler üç yüz günden az olmamak üzere adlı para cezası ile cezalandırılır.

Kovuşturma

MADDE 36 – (1) Bu Kanunda yazılı suçlardan dolayı kovuşturma yapılması Müsteşarlık tarafından Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Bu başvuru ile Müsteşarlık aynı zamanda katılan sıfatını kazanır.

(2) Cumhuriyet savcısının kovuşturmaya yer olmadığına karar vermesi halinde, Müsteşarlık, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa göre kendisine tebliğ edilecek kararlara karşı itiraza yetkilidir.

(3) Aracılar ile sigorta eksperlerinin bu Kanunda suç sayılan fiilleri hakkında yapılacak kovuşturmalar ile bu Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasına ve 35 inci maddesinin altı ilâ dokuzuncu fıkralarına aykırılıktan dolayı yapılacak kovuşturmalar hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

Görev ve yetki

MADDE 36/A –(Ek: 3/4/2013-6456/ 48 md.)

(1) Bu Kanunda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan dolayı yargılama yapmaya Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun ihtisas mahkemesi olarak görevlendireceği sulh, asliye veya ağır ceza mahkemeleri yetkilidir.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Atıflar, Değiştirilen ve Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Atıflar

MADDE 37 – (1) Diğer mevzuatta mülga 21/12/1959 tarihli ve 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununa yapılan atıflar, bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır.

(2) Diğer kanunlarda Müsteşarlık denetim biriminde çalışan aktüerleri ifade etmek üzere kullanılan tüm ibareler "Sigorta Denetleme Aktüeri" olarak uygulanır.

MADDE 38 – (1) (18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun hükmü olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 39 – (1) (13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun hükmü olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 40 – (1) (25/11/1999 tarihli ve 587 sayılı Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükmünde Kararname hükmü olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 41-42 – (1) (28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun hükmü olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 43 – (1) (14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun hükmü olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 44 – (1) (14/6/2005 tarihli ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanununun hükmü olup yerine işlenmiştir.)

MADDE 45 – (1) 21/12/1959 tarihli ve 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 25/6/1927 tarihli ve 1160 sayılı Mükerrer Sigorta Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

(3) 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 107 ncı maddesinin üçüncü fıkrası, 108 inci maddesi ile ek 8 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

ONİKİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

EK MADDE 1 – (Ek: 13/6/2012-6327/65 md.)

(1) Bu Kanundaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu Kanunun uygulanması ile bu Kanun kapsamındaki kişi ve kuruluşlara ilişkin yönetmelikler Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlıkça çıkarılır.

EK MADDE 2 – (Ek: 13/6/2012-6327/66 md.)

(1) Diğer mevzuatta Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğine yapılan atıflar Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliğine yapılmış sayılır.

EK MADDE 3 – (Ek: 13/6/2012-6327/67 md.)

(1) 9/8/2008 tarihli ve 26962 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi Yönetmeliğine göre faaliyetlerini sürdürden Sigorta Bilgi ve Gözetim

Merkezi, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren herhangi bir başka işleme gerek kalmaksızın 31/B maddesi uyarınca kurulmuş sayılır.

EK MADDE 4- (Ek: 17/1/2019-7161/46 md.)

(1) Yurt içi reasürans kapasitesini artırmak ve ülke genelinde teminat verilemeyen veya teminat verilmesinde güçlükler bulunan çeşitli riskler sonucu meydana gelebilecek maddi ve bedenî zararların karşılanabilmesini teminen sigorta ve reasürans teminatı sağlamak amacıyla sermayesi Hazine ve Maliye Bakanlığına ait Türk Reasürans Anonim Şirketi kurulmuştur.

(2) Şirket, bu Kanun ile kuruluş ve tescile ilişkin hükümleri hariç olmak üzere 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa ve özel hukuk hükümlerine tabidir. Şirketin, Bakanlığın uygun görüşü alınarak hazırlanan ana sözleşmesi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde yapılacak ilk genel kurulun onayı ile yürürlüğe girer. Şirketin faaliyet konusu, merkezi, amacı, kaynakları, sermaye yapısı, hisseleri, organları, hesapları ile kârının dağıtımına ilişkin hususlar ana sözleşmesinde belirlenir.

(3) Şirket personeli 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre iş sözleşmesi ile istihdam edilir. Şirkette 4857 sayılı Kanuna tabi olarak çalışanlarla Şirket arasında çıkan ihtilaflarda iş mahkemeleri görevlidir. Personelin aylık ücret ve diğer mali hakları Şirket Genel Kurulunda tespit olunur. Genel Kurul bu yetkilerini Yönetim Kuruluna devredebilir. Personel istihdamına ilişkin diğer hususlarda karar almaya Yönetim Kurulu yetkilidir.

(4) Şirket ve iştirakleri; 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırnah Kanununa, 2/1/1961 tarihli ve 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanuna, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye, 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi Ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnameye, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnameye ve 12 nci maddesi hariç 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye tabi değildir.

(5) Şirket, her türlü işlemleri nedeniyle 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre alınan harçlardan; lehe alacağı paralar dolayısıyla banka ve sigorta muameleleri vergisinden muafdır. Şirketin her türlü ihtiyacı tedbir, ihtiyacı haciz ve icranın geri bırakılması taleplerinde teminat şartı aranmaz.

EK MADDE 5- (Ek:5/12/2019-7194/49 md.)

(1) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunda Başkan ve üyeleri, görevlerinin devamı süresince görevlerini tam bir dikkat, dürüstlük ve tarafsızlık ile yürüteceklerine, ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareket etmeyeceklerine ve ettirmeyeceklerine dair Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu huzurunda yemin eder. Yemin için yapılan başvuru Yargıtay tarafından acele işlerden sayılır. Başkan ve üyeleri, yemin etmedikçe göreve başlamış sayılmaz.

(2) Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunda Başkan Yardımcısı, Daire Başkanı ve Grup Başkanı kadrolarına atanacaklarda aşağıdaki şartlar aranır:

a) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan genel şartları taşımak.

b) En az dört yıllık yükseköğrenim mezunu olmak.

c) Kamuda ve/veya sosyal güvenlik kurumlarına tabi olmak kaydıyla uluslararası kuruluşlar ile özel sektörde veya serbest olarak en az beş yıl çalışmış olmak.

(3) Başkan ve üyeleri ile Kurum personeline; 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 11 inci maddesi uyarınca belirlenmiş emsali personele mali ve sosyal haklar kapsamında yapılan ödemeler aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenir. Emsali personele yapılan ödemelerden vergi ve diğer yasal kesintilere tabi olmayanlar bu Kanuna göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz. Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli emeklilik hakları bakımından da emsali olarak belirlenen personel ile denk kabul edilir.

(4) Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli, sosyal güvenlik açısından 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılır. 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı iken Başkan ve üyeliğe atananlardan bu görevleri sona erenler veya bu görevlerinden ayrılma isteğinde bulunanların bu görevlerde geçen hizmet süreleri kazanılmış hak aylık, derece ve kademelerinin tespitinde dikkate alınır. Bunlardan bu görevleri sırasında 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamına girenlerin bu görevlerde geçen süreleri makam tazminatı ile temsil tazminatı ödenmesi gereken süre olarak değerlendirilir. Kamu kurum ve kuruluşlarında 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı iken Başkan ve üyeliğe atananların, önceki kurum ve kuruluşları ile ilişkilerinin kesilmesi kendilerine kıdem tazminatı veya iş sonu tazminatı ödenmesini gerektirmez. Bu durumda olanların kıdem tazminatı veya iş sonu tazminatı ödenmesi gereken hizmet süreleri, Başkan ve üyelikte geçen hizmet süreleri ile birleştirilir ve emeklilik ikramiyesi ödenecek süre olarak değerlendirilir.

(5) Başkan ve üyeliğe atananlardan atama yapılmadan önce sosyal güvenlik yönünden diğer statülere tabi olanların, istekleri hâlinde bu statülere bağlılıklarını devam eder ve bunlar hakkında dördüncü fıkrı hükmü uygulanmaz.

(6) Kurum, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 25 inci maddesi hükümlerine göre personel görevlendirebilir.

(7) Kurumda, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 6 ncı maddesinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde sözleşmeli olarak bilişim personeli çalıştırılabilir. Söz

konusu maddenin üçüncü fikrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan şartlar Kurum için aranmaz.

(8) Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin görevleriyle bağlı olarak işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmalar için izin verme yetkisi; Başkan ve üyeleri için ilişkili Bakana, Kurum personeli için ise Başkana aittir. Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin görevleri ile ilgili olarak iştirak hâlinde işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmalarla Kurum personeli hakkında soruşturma izni verme yetkisi ilişkili Bakana aittir. Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin, görevden ayrılmış olsalar dahi, görevleriyle bağlı olarak işledikleri iddia edilen suçlardan dolayı başlatılan soruşturma ve kovuşturmalar, ilgili üye veya personelin talebi hâlinde, Kurum tarafından görevlendirilecek bir avukat tarafından takip edilir. Söz konusu davalara ilişkin dava giderleri ile Türkiye Barolar Birliğiince açıklanan asgari ücret tarifesinde belirlenen avukatlık ücretinin onbeş katını aşmamak üzere belirlenen avukatlık ücreti Kurum bütçesinden karşılanır. Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinin, kovuşturma sonucunda mahkumiyetine karar verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi hâlinde, Kurum bütçesinden karşılanan avukatlık ücreti, ilgili Başkan ve üyeleri ile Kurum personelinden genel hükümlere göre tahsil olunur.

(9) Başkan ve üyeleri, 19/4/1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununa tabidir.

(10) Başkan ve üyeleri, görevlerinden ayrılmalarını izleyen iki yıl içinde Kurumun denetlemekle ve düzenlemekle yetkili olduğu sektör ve alandaki özel kuruluşlarda görev alamaz. Bu fikra hükmüne uymayanlar hakkında 2/10/1981 tarihli ve 2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanunun 4 üncü maddesi hükmü uygulanır.

(11) Kurumun malları, varlıkları, hak ve alacakları Devlet mali hükmündedir, haczedilemez ve rehnedilemez.

(12) Aşağıdaki gelirler Kurumun gelirleri arasında yer alır:

a) Türkiye'de kurulmuş sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri ile yurt dışında kurulmuş sigorta, reasürans ve emeklilik şirketlerinin Türkiye'deki teşkilatlarından ve sigorta ve reasürans brokerlerinden tahsil edilen katılma payları.

b) Sigorta acenteleri ve sigorta eksperlerinden Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından levha kayıt ücreti veya aidat olarak tahsil edilen tutarlardan indirilmek suretiyle Kuruma aktarılan katılma payları.

c) Kurumca belirlenen tescil, izin ve ruhsat hizmet bedelleri.

(13) Onikinci fikra uyarınca katılma payı olarak tahsil olunacak tutarlar, söz konusu fikranın (a) bendinde belirtilen kuruluşların bir önceki yıl bilanço toplamlarının onbinde beşini, (b) bendinde belirtilen tutarın ise beşte birini geçemez.

(14) Kurum kadrolarına atanan ve haklarında 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 12 ncı ve geçici 16 ncı maddeleri hükümleri uygulananların mali hakları hususunda söz konusu hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

EK MADDE 6- (Ek:22/7/2020-7251/57 md.)

(1) Bu Kanun uyarınca sigortacılık yapan kurum veya kuruluşlardan ya da Hesaptan talep edilecek tazminat alacağı ancak;

a) Alacaklı tarafından bizzat,

b) Alacaklının kanuni temsilcisi veya kanuni temsilcinin bizzat vekâlet verdiği avukat vasıtasıyla,

c) Alacaklının bizzat vekâlet verdiği eşi, çocukları, annesi, babası, kardeşleri veya avukatı vasıtasıyla,

takip edilebilir. Takip yetkisi, sigortacılık yapan kurum veya kuruluşlar ya da Hesap nezdinde yapılacak işlemleri kapsar.

(2) Tazminat alacağı, sadece hak sahibine veya avukatına ödenir ve birinci fikrada belirtilen kişiler de dâhil olmak üzere hiç kimseye devredilemez.

(3) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunca belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabının sorumlulukları ile varlıklarının, alacaklarının ve yükümlülüklerinin tamamı bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde Hesaba devrolunur. Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabıyla ilişkili olarak açılan davalar ve yapılan takipler Hesapla ilişkili olarak devam eder.

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlıkça çıkartılır.

(2) Bu Kanunda öngörülen düzenlemeler yürürlüğe konuluncaya kadar mevcut düzenlemelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

(3) Bu Kanunun 12 nci maddesinin tarife serbestisine ilişkin birinci fikrasi hükmü ile 17 nci maddesinin dördüncü fikrasının garanti fonu varlıklarını üzerine bloke konulabilmesi ve ipotek tesis ettirilebilmesine ilişkin hükmü yürürlüğe girene kadar, bu Kanunla mülga 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununun ilgili hükümleri uygulanmaya devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde durumlarını, bu Kanunun 5 inci maddesi gereğince tespit edilecek branş ayrıımına uyumlu hale getirmeyenler, yeni sigorta sözleşmesi akdedemez, riski artırıcı nitelikte zeyil, temdit ve yenileme yapamaz.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte hayat sigortasına ilişkin portföylerini devretmemiş bulunan karma şirketler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde söz konusu portföylerini devretmek zorundadır. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen şirketlerin sigorta portföyünü kısmen veya tamamen devralmayı kabul eden bir veya birkaç sigorta şirketi bulunduğu takdirde portföy, Bakan tarafından re'sen devredilir. Portföyü devrolmamış şirketler devir işlemi gerçekleşene kadar hayat sigortası branşında yeni sigorta sözleşmesi akdedemez, riski artırıcı nitelikte zeyil, temdit ve yenileme yapamaz.

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Bu Kanunun 20 nci maddesinin altıncı fıkrası hükmü bu Kanunla mülga 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu uyarınca atanmış kişiler ile bu kişiler hakkında açılmış davalar ve takipler için de geçerlidir.

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) Bu Kanunla mülga 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununun 25 inci maddesi uyarınca ayrılan deprem hasar karşılaşıkları, bu Kanunun yürürlüğe girmesini izleyen üç ay içinde ihtiyarî yedek akçelere devrolunur.

GEÇİCİ MADDE 6 – (1) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce düzenlenenmiş olan eksperlik ve brokerlik ruhsatları, Müsteşarlık tarafından değiştirilinceye kadar geçerlidir. Söz konusu değiştirme işlemini, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içinde yaptırmayanlar meslekî faaliyette bulunamaz. Sigorta eksperlerinin eksperlik faaliyetine devam edebilmesi için bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört ay içinde Levhaya kaydını yaptırması da gereklidir.

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) Sigorta acenteleri, bu Kanunun yayımından itibaren bir yıl içinde Müsteşarlıktan uygunluk belgesi almak ve Levhaya kayıt olmak zorundadır. Bu zorunluluğu yerine getirmeyenler sigorta acenteliği faaliyetinde bulunamaz.

GEÇİCİ MADDE 8 – (1) 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun yürürlüğe girmesinden önce taksirli suçlar hariç olmak üzere affa uğramış olsalar dahi ağır hapis veya beş yıldan fazla hapis veya sigortacılık mevzuatına aykırı hareketlerinden dolayı hapis veya birden fazla ağır para cezasına yahut cezası ne olursa olsun basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas, görevi kötüye kullanma gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, karapara aklama veya Devlet sırlarını açığa vurma, vergi kaçakçılığı veya vergi kaçakçılığuna teşebbüs suçlarından dolayı hüküm giymiş bulunanlar sigorta şirketlerinde veya reasürans şirketlerinde kurucu olamaz, sigorta acenteliği, brokerlik ve sigorta eksperliği yapamaz ve bu amaçla kurulmuş tüzel kişilerde ortak olamaz ve çalışmaz.

(2) Bu Kanunda sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularının niteliklerine yapılan atıflar için de birinci fıkra hükmü uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 9 – (1) Bu Kanunda geçen Türk Lirası ibaresi karşılığında, uygulamada ülkede tedavülde bulunan para 28/1/2004 tarihli ve 5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun hükümleri gereğince Yeni Türk Lirası olarak adlandırıldığı sürece bu ibare kullanılır.

GEÇİCİ MADDE 10 – (Ek: 3/4/2013-6456/49 md.)

(1) 33/B maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce hak sahiplerine ödenmesi veya iadesi gereken paralara ilişkin olarak anılan maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce

yürürlükte bulunan mevzuata göre tamamlanan işlemler geçerliğini korur. Bu kapsamda olup anılan maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuata göre tamamlanmayan işlemler, 33/B maddesi hükümlerine göre sonuçlandırılır.

GEÇİCİ MADDE 11 – (Ek: 3/4/2013-6456/50 md.)

(1) Bu maddenin yayımı tarihinden önce zorunlu sigortalar ve hayat sigortalarıyla sınırlı olarak kendilerine sözleşme yapma ve prim tahsil etme yetkisi verilen sigorta acenteleri bakımından 23 üncü maddenin onuncu fıkrasının bu maddeyi ihdas eden Kanunla değiştirilmeden önce yürürlükte bulunan hükümlerinin bu maddenin yayımından itibaren iki yıl süreyle uygulanmasına devam edilir.

GEÇİCİ MADDE 12 – (Ek: 3/4/2013-6456/51 md.)

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan dolayı görülmekte olan davalar, davayı gören mahkemelerde görülmeye devam olunur. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra söz konusu suçlardan dolayı açılan davalara, bu Kanunun 36/A maddesi çerçevesinde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek ceza mahkemeleri tarafından bakılır.

GEÇİCİ MADDE 13- (Ek:20/5/2021-7319/13 md.)

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun 33/A maddesi uyarınca oluşturulmuş ve faaliyet göstermekte olan havuz, organizasyon veya işbirliği mekanizmaları, işletici şirket ile Yönetim Kurulu arasında akdedilen sözleşmeyle Özel Riskler Yönetim Merkezi bünyesine geçer.

(2) Özel Riskler Yönetim Merkezi bünyesine geçen havuz, organizasyon ve işbirlikleri için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan görevlendirmeler ve bu kapsamında yapılan sözleşmeler, birinci fikra kapsamında yapılan işlemler dışında başkaca bir işlem yapılmasına gerek olmaksızın sona erer.

Yürürlük

MADDE 46 – (1) Bu Kanunun;

a) 12 ncı maddesinin tarife serbestisine ilişkin birinci fıkrası hükmü ile 17 ncı maddesinin dördüncü fıkrasının garanti fonu varlıklarını üzerine bloke konulabilmesi ve ipotek tesis ettirilebilmesine ilişkin hükmü, yayımı tarihinden üç ay sonra,

- b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 47 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**5684 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA
ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ
TARIHLERİNİ GÖSTERİR TABLO**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nın veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	5684 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
6215	33/A	12/4/2011
6327	1, 2, 3, 4, 14, 16, 17, 20, 24, 25, 28, 29, 30, 31, 31/A, 31/B, 33/A, 34, 35, Ek Madde 1, 2, 3	29/6/2012
6456	22, 23, 30, 31/B, 33/B, 36/A, Geçici Madde 10, Geçici Madde 11, Geçici Madde 12	18/4/2013
	30/12	18/10/2013
6637	22	7/4/2015
6770	11	27/1/2017
KHK/700	3, 13, 14, 15, 22, 23, 24, 33/A, 34	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andicerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)
7161	Ek Madde 4	18/1/2019
7194	Ek Madde 5	7/12/2019
7251	30, Ek Madde 6	28/07/2020
7319	33/A, Geçici Madde 13	25/5/2021
7440	11	12/3/2023
Anayasa Mahkemesinin 5/11/2024 Tarihli ve E: 2021/78, K: 2024/181 Sayılı Kararı	33/A maddesinin 4 üncü fıkrası	9/1/2025
	33/A maddesinin 9 uncu fıkrası	Yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra (9/10/20259